Ը. ՏԱՐԻ 2347 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 11 ՏՐԷ 4384 19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1891 29 ՌԷՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1309 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه ده غلطه ده نورادونكیان خانده آره ولك
غزته سی اداره سی

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան 150
» » Վեցամսեայ 75
» » Եռամսեայ 40
Օտար երկիրներէ Տարեկան 56
» » Վեցամսեայ 28
Ընկեր Թուղթի վրայ ... Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառաց Թղթատարի ծախք ... Ղրշ. 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ՝ լոյս չտեսած գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՆՈՅԵՄ. 19/1 ԴԵԿՏ. 1891

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԽԱՍԳԻՒՂԻ ԽԵՂՃՈՒԹԻՒՆԸ

Օրուան ազգային խնդիրներէն մին Խասգիւղի խեղճութիւնն է։ Թաղ մը որ նշանաւոր անցեալ մ'ունեցեր է, այսօր իր 300ի չափ մանչ եւ աղջիկ զաւակաց քիչ շատ կանոնաւոր նախակրթութիւն մը աւանդելու նեղութիւն կը քաշէ։ Թաղական Խորհուրդ եւ Հոգաբարձութիւն, յուսահատ ճիգեր ընելու հարկադրուած, այս կիրակի գլխաւոր Թաղեցիներէն 100ի չափ անձերու հրաւէր ղրկած էին, որոցմէ 40-45 անձինք ի խորհրդակցութիւն գումարեցան։ Ներկայացեալ վիճակէն երեւցաւ թէ Նախորդ Թաղական Խորհրդոյն յոռի մատակարարութեան եւ Նախորդ Թաղականաց մէկ—երկուքին անուղիղ ընթացքին բերմամբ Թաղին վրայ մնացեալ պարտուց բեռն աւելցած եւ 450 ոսկւոյ հասած է, եկեղեցւոյ քանի մը կալուածոց վարձակալ չգտնելովն, եւ անցեալ տարի եւ այս տարի թատերական ներկայացում տալու և արտաւոր հասոյթ ճարելու գաղափարին անհնարութեան մատնուելովն։ Եկեղեցի և դպրոց 7,000 ղրուշէ աւելի ամսական ծախք և 5,000 ղրուշէ աւելի մուտք ունենալով, 1,700 ղրուշի ամսական հաստատ բաց մը կայ, որ տարին գրեթէ 200 ոսկի ըրած է, որոյ 70 ոսկին յուսալով կալուածոց չահագործումէն և հին առնելիքներէն հանել, Թաղական Խորհուրդը կ'ըսէ թէ 130 ոսկւոյ անմիջական հասոյթ մը ճարելու է որ պարտուց բեռը չաւելնայ։ Դպրոցական ծախուց մէջ կարելի զեղչերէն ետքը հիմա 40 ոսկւոյ չափ ծախք կը լինի աղջկանց և մանչերու վարժարաններուն համար։ Բայց ասով կամ ասկէ պակասով դպրոցն ախոռ կը դառնայ կ'ըսուի, Գասըմ Փաշայի կամ Էյուպի վարժարաններուն կը հաւասարի, բան մը որ Խասգիւղի անցեալին չվայլեր կ'ըսուի։ Թաղական Խորհուրդն առաջարկեց որ հրաւիրեալ Թաղեցիք իրենց մէջ հանգանակեն այն 130 ոսկին, հինգ տարի կանոնաւորապէս վճարել խոստանալով գրաւոր, որպէս զի տարի մը ետքն երբ արդի Թաղ. Խորհուրդն հրաժարի, կարենայ գտնուիլ ուրիշ մարմին մը՝ Թաղականութեան պաշտօնն ընդունող։ Ժողովն որոշեց առայժմ մէկ տարուան համար ընել այս արտաւոր զոհողութիւն, գալ տարուան պէտքը գալ տարի մտածել, դպրոցին վիճակը չորս տարուան նախակրթարանէ մ'աւելի վար չիջեցնել, այսինքն՝ գործնականապէս արդի կացութեան մէջ պահել, զոր քննիչ մասնախմբի մը ձեռամբ անկախապէս աչքէ անցունելու փափաք ալ յուցուեցաւ, վստահութիւն յայտնելով հանդերձ արդի Թաղական Խորհրդոյն ու Հոգաբարձութեան վրայ։ Ըստ այսմ, ներկայք ստորագրեցան՝ 10 ոսկիէն մինչեւ մէկ ոսկի, և այս հանգանակութիւնն ընդարձակելով մինչեւ 1 մեճիտիէ ընդունիլ որոշուեցաւ։

Այս վիճաբանութեանց մէջ, երկու բան մեր աչքին զարկաւ։

Նախ. «Դպրոցին վիճակն իջեցնելու» գաղափարը սարսափ կ'ազդէ այլ և այլ Թաղերու մէջ, մանաւանդ ի Խասգիւղ։ Բայց թող թէ եկամտին համեմատ ծախք բանալը միշտ առողջ սկզբունք է, աղքատացեալ Թաղի մը համար պարզ Նախակրթարան մ'ունենալու գաղափարը նուաստացուցիչ չէ։ Նուաստացուցիչն ա՛ն է որ նախակրթարան ունենալ կը կարծէ և ունեցածը նախակրթարան չէ, բարձրագոյն նախակրթական ունիմ կ'ըսէ եւ իրօք ստորին է ունեցածն, իսկ երկրորդական վարժարան ունենալու կարծեօք ինքզինք կը խաբէ չարաչար։ Հո՛ս է նուաստութիւնը։ 40 ոսկիով դպրոց չի կառավարուիր մի՛ ըսէք։ Քառամեայ Նախակրթարան մ'ալ ախոռ ըսել չէ՛ ամենեւին։ Բայց հասկնանք թէ ինչ որ ունենալ կը կարծենք ունի՞նք իրօք։ Չորս տարուան Նախակրթարանի և անոր յարակից ընծայարանի կամ մանկավարժարանի մէջ, առանց չափազանցութեան, տղայք կարդալ և գրել կը սորվին, կոտորակներով հանդերձ չորս գործողութիւնները կ'ընեն, աշխարհաբար կը հասկնան ու կը գրեն, հանդերձ գրաբարի սկզբնաւորութեամբ, տաճկերէնի և ֆրանսերէնի քիչ շատ ընթերցանութիւն կ'ընեն, կամ քիչ մ'ալ աւելի, աշխարհագրութեան տարրական գաղափարներ կը ստանան, և մանաւանդ բնագիտական ծանօթութիւններ, որք իրենց հետաքրքրութիւնը կը զարթուցանեն ուսմանց այլ և այլ ճիւղերուն վրայ, քրիստոնէական և ընկերական պարտաւորութիւններ կը սորվին, տոհմային, տեղային և տիեզերական պատմութեան նախագիտելիքներ կ'ընդունին, և ընդհանրապէս դպրոցական կենցաղի վարժուելով, եթէ բնական բերում ունին, աւելի բարձր ընթացքներու պատրաստութիւն մ'ընդունած կը լինին, որով երկու տարւոյ բարձրագոյն նախակրթական ընթացքով մը կրնան թուաբանութիւնն աւարտել, գրաբար թարգմանութիւններ և մինչեւ իսկ շարադրութիւն ընել, թուրքերէն և ֆրանսերէն թարգմանել գրել քիչ շատ, ի մի բան՝ կեդրոնական Վարժարանի առաջին կարգին ընդունուելու վիճակին հասնիլ։

Արդ, թողլով այս երկամեայ բարձրագոյն Նախակրթական ընթացքն, ո՞վ կրնայ պնդել թէ նախնական քառամեայ ընթացքը խնամով աւանդող վարժարան մը ախոռ դարձած կը համարուի։ Աւելի բարձր վարժարաններ ալ ախոռ կրնան դառնալ՝ եթէ տնօրէնութիւն և ուսուցչութիւն անկարող կամ անհոգ լինին, եթէ թոշակները ժամանակին չվճարուելով պաշտօնեայք անփոյթ գտնուին, և եթէ տղաքներուն մէջ բարեկրթութիւն չմնայ։ Ամեն Թաղեցի իրաւունք և պարտք ունի քննել իմանալու թէ իր դպրոցք ա՞յս վիճակի մէջ են։ Բայց երեւակայական ողբեր պէտք չեն եթէ քառամեայ նախակրթարանական ընթացքն իրօք կ'աւանդուի։ Կրթութեան, ուսուցչութեան դժուարին մասն ա՛յդ իսկ է։ Այս բանիս քաջ համոզուելու են Թաղեցիք ու Թաղականք։ Նայելու են թէ պզտիկ տղաքներուն իրօք ընթերցուած կարդալ գրել և չորս գործողութիւն կը սորվեցնե՞ն։ Թէ ի սկզբան փափաքանօք դպրոց գացող տղայք մինչեւ վերջը կը սիրե՞ն դպրոցը։ Թէ ամսէ ամիս տղայոց հետաքրքրութիւնը կ'աւելնա՞յ։ Թէ իրենց աւանդեալ առարկայից, և նոյն իսկ նախնական հաշիւներուն վրայ մտածելու, խորհրդածելու կը վարժուի՞ն։ Թէ ո՛չ ամեն բան թութակօրէն կը սորվին կը մոռնան։ Թէ ո՛չ ուսուցանելու եղանակներն հին պատուհասական ոճով են, որ կը զզուեցնէ տղայքը։ Թէ ո՛չ տղայք աւելի դպրոցէն բացակայելու տրամադիր են քան ուսմանց փափաքող։ Թէ ո՛չ կան շատ մը Թաղեցւոց փոքրիկ տղայք որք տունը մնացած են, կամ մասնաւորաց քով կը ղրկուին, զի դպրոցին մէջ անոնց աղէկ չի նայուիր, զի դպրոցին մէջ անոնց հասկցողութեան համեմատ դասեր չեն տրուիր։ Թաղեցիք ու Թաղականք ապահով պէտք է լինին նաեւ թէ երբ իրենց դպրոցն այն համեստ շրջանակին մէջ իր պաշտօնը կատարէ, տղայոց յառաջդիմական վիճակէն գոհ ծնողք աւելի պիտի հրապուրուին աւելի զոհողութիւն ընելու, և թերեւս աւելի շատ աշակերտք պիտի գրուին թոշակաւ։ Նիւթական և բարոյական ողորմելի վիճակ մը ցոյց չ'տար երբ Խասգիւղի Ս. Ներսեսեան երկու դպրոցներուն մէջ թոշակաց ամսական քանակութիւնն, որ տակաւին 5—6 տարի յառաջ 2,000 ղրուշէն աւելի էր, այսօր 1,000 ղրուշ կը ներկայացնէ։ Դժուար է մեծ զոհողութիւն պահանջել աղքատ ծնողներէ, որք իրենց բերնին մէջ սա գանգատն ունենան թէ «իրենց տղայք բան չեն սորվիր»։ Ամեն ոք քաջ համոզուելու է թէ աւելի մեծ արժանիք կայ չորս գործողութիւններն ու կոտորակները բանաւորապէս մանկավարժօրէն աւանդելուն մէջ, քան թուաբանութեան մնացեալ մասը կամ չափագիտութեան աւելի բարձր ճիւղերն աւանդելուն մէջ։ Եւ դպրոցն որ այն չորս գործողութիւնները կ'աւանդէ արուեստին պահանջմանց համեմատ, տակաւին իր տեղն ունի, իր պատուաւոր տեղն ունի ազգային կրթութեան մէջ։

Երկրորդ կէտ մը որ մեր աչքին զարկաւ՝ Խասգիւղեցւոց ինքնօգնութեան գովելի ոգին է։ Մինչ Բերայի և Գատը գիւղի պէս հարուստ Թաղեր իրենց Թաղային վարժարանաց տարեկան բացը գոցելու համար պարահանդէսներ և նուագահանդէսներ կը կազմեն և իրենց Թաղերէն դուրս հանգանակութեանց կը դիմեն, Խասգիւղ հանդիսապէս՝ որոշէ իր դպրոցներուն բացը գոցել և իր կարօտութեան դարման տանել իր Թաղային շրջանակին մէջ իսկ։ Անշուշտ է թէ Խասգիւղ հին ազնուականի բնազդներն ունի։ Իրաւ է որ եթէ Թատերական ներկայացում տալու գաղափարն յաջողէր, Խասգիւղ ալ իր շրջանակէն դուրս պիտի ելնէր։ Բայց այդ ծանր անյաջողութեան առջեւ, ինքն իր մէջ կ'ամփոփուի, հարկեցուցիչ պարագայ մը զինք առաքինութեան կը մղէ, և մեզ կը մնայ մաղթել որ այն առաքինութիւնն իսկ օր մը սնանկութեան չտանէր զինք։

ԱՂՋԿԱՆՑ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆԸ

Այս խնդրոյ առթիւ, մեր յաճախորդ աշխատակիցներէն մին հետեւեալը գրած է մեզ, զոր սիրով կը հրատարակենք, սա միակ դիտողութեամբ թէ աղքատ Թաղերը նոյն իսկ իրենց աղջկանց երկրորդական կոչուած դաստիարակութիւնը չեն կրնար տալ, (այն որոշ իմաստով զոր ունի այս բառ,) բայց անհրաժեշտ է որ բարձրագոյն նախակրթութիւն մը հայթայթեն անոնց, մինչեւ իսկ երբ պարզ նախակրթութիւն մը տան իրենց մանչ զաւակաց. զի յայտնի է թէ նոյնչափ դիւրին չէ աղջիկներն հեռաւոր դպրոցներ ղրկել որչափ կարելի է ղրկել մանչ տղաքը։

Բերկրալից է տեսնել որ՝ վերջի ժամանակներս՝ Ազգ. լրագրութիւն և մասնագէտ անձինք սկսած են լրջօրէն զբաղիլ և լուսաբանել ժողովուրդը՝ մեր կրթական արդի ուղղութեան մասին։

Խնդրոյն գլխաւոր առարկան սա է.

«Ցուցամոլութենէ պրծելու և հազարաւոր ոսկիներ յումպէտս վատնելու տեղ, լաւագոյն է՝ վերածել մեր Թաղային վարժարանները պարզ նախակրթարաններու, ունենալ միօրինակ, անսեթեւեթ և գործնական սկզբանց վրայ հիմնեալ կրթական մի յայտագիր, որով կարելի լինի խնամով ուսուցանել ամենէն անհրաժեշտ և ամենէն օգտակար առարկայից տարրերը՝ մնացեալը թողլով ծնողաց աղքատ կամեցողութեան»։

Աւելի պարզեմ.—

Այսօր ամեն Թաղ (աննշան բացառութեամբք) չունի նիւթական այն կարողութիւնը զոր ունէր աստի իբր 20-25 տարի առաջ. Այսօր՝ եկեղեցեաց կամ դպրոցներու եկամուտք համեմատաբար նուազած են, դպրոցական թոշակները՝ կէս մը աղքատութեան և կէս մ'ալ անտարբերութեան պատճառաւ նիհարցած, նուիրատուութիւնք և արտաքոյ կարգի հասութից աղբիւրք գրեթէ ցամքած են։

Իրաց այս վիճակին մէջ՝ իրաւամբ կը պահանջուի որ՝ ամեն Թաղ ունենայ իր նախակրթական ծրագիրն եւ առանց օտար Թաղեցւոց բեռ լինելու, առանց Թաղային սնտուկին մէջքը կոտրելու՝ կատարէ իր ամենէն բնական և անխուսափելի պարտականութիւնը՝ տալով իր զաւակաց նախակրթական պարզ այլ խնամեալ մի կրթութիւն։

Սակայն պիտի առարկեն—կան տղայք որ արհեստէ աւելի բարձր ուսման ընդունակութիւն եւ փափագ ունին, անիրաւութիւն չէ՞ զանոնք դատապարտել սահմանափակ կրթութեամբ եւ բարոյապէս սպաննել։

Առ այս կը պատասխանեմ,

Այդ ընդունակութեան տէր պատանւոյն ծնողը բարեկեցի՞կ է—թո՛ղ անմիջապէս և առանց մարդու խորհուրդ հարցնելու իր զաւակն ուղարկէ ի Սուլթանիյէ, Ռոպերթ-Գոլէճ, Պէրպէրեան վարժարան և կամ յԵւրոպա։ Աղքա՞տ է— թո՛ղ ղրկէ Ազգ. կեդր. Վարժարան, որ անխտիր կ'ընդունի հարուստ և աղքատ աշակերտ։ Թո՛ղ ղրկէ կայսերական վարժարաններէ մին՝ Միւլքիյէ, Բժշկական, Գեղարուեստական և այլ ձրի վարժարաններ՝ որոց մէկուն մէջ կարենայ աւելի բարձր և մասնագիտական ուսում ընդունիլ։

Աւս աղէկ, բայց…

Գիտենք որ Թաղային վարժարան ըսելով՝ մանչ և աղջիկ ուսանողաց համախմբութիւն մը կը հասկնանք։ Արդ, ուշադրութիւն ընենք որ մեր արդի պահանջած եղանակաւ ամենէն մեծ զրկանքն, ամենէն աններելի անիրաւութիւնն աղջկանց դաստիարակութեան մասին գործած պիտի լինինք։ Այսինքն՝ պահանջել որ հաւասարապէս ամեն Թաղի աղջկունք չոր ու ցամաք, ամենապարզ ու տարրական կրթութիւն մը միայն ստանան՝ կարծեմ չատ տրամաբանական չէ։ Հապա ո՞ւր կը մնայ մեր պոռալ կանչելները թէ՝— Աղջկանց դաստիարակութիւնը սանկ կարեւոր է, ուսեալ կինը նախախնամութիւն է, մեծ մայրերը սանկ նանկ կ'ընեն և տակաւին ասանց նման երկարապատում քարոզներ որք սակայն բոլորովին ճշմարտութենէ զուրկ չեն։

Հետեւապէս՝

1. Քանի որ ե՛ւս մարդ մը արդէն իր մանչ զաւակաց կրթութեան ծանր հոգն ունեցած ժամանակ՝ չէ կարող իր աղջկան համար ալ առանձինն դասատու մը յատկացնել,

2. Քանի որ երկրորդական խնամեալ կրթութիւն մ'առնող աղքատիկ աղջկունք իբրեւ դաստիարակ և իբրեւ ուսուցչուհի կարող են իրենց ընտանեաց նեցուկ և իրենց պաշտօնին բնութեամբ Ազգին օգտակար ըլլալ (որպէս կ'ըլլան Բերայի Արուեստագիտական Ուսումնարանի և Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանի շրջանաւարտ սաներ),

3. Քանի որ առ այժմ հայ իգական սեռի բարձրագոյն կրթութեան յատկացեալ կեդրոնական վարժարան մը չունինք.

Խոնարհաբար կ'առաջարկեմ

Նիւթական անբաւական կարողութեան ունեցող Թաղերու մէջ միայն մանչ տղայոց նախակրթական կրթութիւն մը տալ. Իսկ ամեն Թաղի համար՝ իւրաքանչիւրն իր սահմանին մէջ՝ կարելի զոհողութիւնն ընել որպէս զի մասնաւորապէս աղջկանց բաժնին առաւել խնամեալ երկրորդական կրթութիւն մը աւանդուի։

Զայս կը պահանջէ, եթէ չեմ սխալիր, իբր կնոջ և մօր չքնաղ բարեմասնութեամբ պարծեցող և դաստիարակութեան ոգին ու իմաստն ըմբռնող յառաջդիմասէր Ազգի մը շահն ու պատիւը։

Գրիգոր Մուշեղեան

«ՊԵՂԻՆ ՈՒԼԱԾ» ՀԱՐՈՒՍՏԸ

«Ի՞նչ կ'արժեն այդ եաքէն տեսած «(Բուլվար-) հարուստներն։ Ո՞վ են, ինչ «են ատոնք։ — Ժամանակաւ վաճառականի «սպասաւորներ, կամ հրապարակներու մէջ «հազար 40 փարայի Թաշկինակ ծախած «մարդիկ, որք բախտին բերմամբ յաջողեր «են, ո՛ր մէկը Ղրիմու պատերազմին ժամանակ զուլպա և Թաշկինակ վաճառելով, ուրիշ մը արմուղ տալով պաշտօնեաներու, երրորդ մը ածուխ և երկաթ հայթայթելով, եւլն. Ի՛նչ զովելի հանգամանք կայ հոդ։ Ի՛նչ խելք։ Ի՛նչ ճարտարութիւն։»

Այս ձայնն անծանօթ չէ ձեզ, այնպէս չէ՞։ Հետուէն անանկ մը չի՞ զար թէ կործանեալ անխորհուրդ և չայլ սեղանաւորներու այն հին դասուն հնաւոր կամ մօտիկ պարագայներու դժգոհութեան մրմունջն է այս, ժամանակիս նորեկ հարուստներուն դէմ։

Քանի որ այս հնանալի տրամաբանութեան հեղինակներն ամեն բանէ յառաջ նախապաշարումներէ զերծ լինել կը յաւակնին, կ'ուզէինք այսօր մասնաւոր կէտի մը վրայ խօսիլ իրենց հետ՝ նմանապէս զերծ ամեն նախապաշարումէ։

—Ի՛նչ մասնաւոր արժանիք կայ հօր մը կամ հօրեղբօր մը հարստութիւնը ժառանգելուն մէջ։ Ընդհակառակն, մեծագոյն արժանիքն անոր չէ՞ որ ի՛ւր իսկ աշխատութեամբ, խելքով, ճարտարութեամբ, խոնարհ վիճակէ մը վեր կը բարձրանայ, ամենուն յարգանքը կը գրաւէ, և հանրօգուտ գործունէութիւն մը կ'ունենայ, կամ կը բարերարէ իր ազգին։

Դուք որ հարուստներուն դէմ գրելով կը կարծէք մաքառիլ դրամէն ակնածող նախապաշարման դէմ, դուք որ ասով մեր լրագրութեան մէջ նորութիւն մը մուծանել կը կարծէք, մինչ «անարգ մետաղին» դէմ ձեր բացագանչութեամբք՝ մեր ամենուս դպրոցական ճառագրութեանց սիրուն յիշատակները միայն կը զարթուցանէք, դուք ք'որպիսի հակասութեամբ կ'ըպատկառիք անոնցմէ որք իրենց հայրերէն ու պապերէն սկսեալ հարուստ են, և անուն մ'ունին ընկերութեան մէջ, մինչ ձեր աչքին ոչինչ կ'երեւան «պտուկէն ծլած» նորափայլ հարուստներն։

Իրաւ է որ ձեր մտապատկեր եղած այն հին հարուստները չկան հիմա։ Անոնք զոհ գացին ո՛չ այնքան ժամանակին պահանջմանց, որքան իրենց անխորհուրդ գործառնութեանց և անկարգ կենցաղավարութեանց, որք առածի կարգ անցուցած են այն հին սեղանաւորաց ապրելու կերպը։ Մէկ-երկու գերդաստանք որք կանգուն մնացեր են այն ժամանակէն՝ ընդհանուր կանոնն հաստատող բացառութիւններն են. զի կ'ապացուցանեն թէ իրենց մէջէն խելացիներն և զգուշաւորները գիտցեր են պահել իրենց դիրքը. մինչ ուրիշներ նախ իրենց խելքն ու բարքը վրայ տուեր են, և յետոյ իրենց հարստութիւնը։ Զոր կամի կորսնցնել, նախ յիմարացուցանէ։

Նոր հարուստներուն զարգացման ընթացքը՝ բաղդատմամբ այն հին սեղանաւորաց հարստանալու կերպին՝ անշուշտ աւելի բանաւոր է, աւելի համաձայն տնտեսական ընդհանուր օրինաց, և իրենց ապրելու կերպն ալ աւելի վայելուչ կե-

—)(100)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԵՐԿՈՒ ԱՆՄԵՂՆԵՐ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ՈՃՐԻՆ ՄՕՏ

—Երթանք խնդրենք, ըսաւ Պերթին. եւ շատ երջանիկ պիտի ըլլամ եթէ չի մերժուինք, Շարլօս, վասն զի հաւատա որ շատ յոգնեցայ այսպէս թափառելէն. եթէ միս մինակ ըլլայի, արդէն շատոնց մեռած կ'ըլլայի այս կեանքէն… բարեբախտաբար, հոտս կը գտնուիս… այնքան կը սիրեմ զքեզ, Շարլօ։

—Ա՛յնքան կը սիրեմ զքեզ, Պերթին։

Բացած ատեննին իրարու ձեռքէ կը բռնէին՝ ինչպէս միշտ։

—Եթէ այն տեղ ընդունին մեզի, ըսաւ Շարլօ, պիտի յիշեմ իմ առաջին արհեստս որով այնքան երջանիկ էի, մարգագետնոց մէջ, խնձորենեաց տակ, մեծ անտառին եզրը… ճիշդ այս երկրին նման։

—Ներս մտնենք և խնդրենք։

Այնքան մերժուած կրած էին որ շատ մտահոգ էին երբ բակը մտան։

Արօրավար մանչու մը դիմեցին որ ձիեր կը տանէր աւազանը, անոնց միոյն վրայ հեծած։

—Պարոն, ագարակապանին հետ խօսիլ կուզենք։

Մանչը, անձայն ցոյց տուաւ խորը, դիմացի կողմը գտնուող չէնք մը։

Տղայք հասկցան։ Հոն կը գտնուէր տէրը։ Երկչոտութեամբ յառաջացան և սեմին վրայ մնացին։ Շարլօ՝ քաղաքավարօրէն՝ քասքէթն հանած էր։

Դուռը բաց էր։

Մեծ սեղանի մը առջեւ նստած, որուն ոտքերը քարին մէջ մխուած էին, երկայնահասակ, խարտեաշ, նիհար, քաղցր երեւոյթով մարդ մը ճերմակ պանիր կուտէր զոր իր դրպանի դանակովը կը դնէր տնական հացի լայն շերտերու վրայ։

Վիօլէնն էր, Ժան Վիօլէնը, ագարակապանը։

Նշմարեց տղաքներն եւ առանց կամաց կամաց ուտելէ դադրելու.

—Բարեւ։ Ո՞վ կուզէք հոս։

—Գործ կը փնտռենք, պարոն։

—Ա՛հ, ա՛հ։ Շատ կորովի կերպարանք չունիք։

—Սակայն շատ ուժեղ եմ, ըսաւ Շարլօ յոխորտանօք եւ ընկերուհիս ալ յոյժ քաջասիրտ է։

—Ի՞նչ ընել գիտէք։

—Ես արդէն հօտեր պահպանած եմ և սկսած եմ ոչխար սնուցանել սորվիլ։ Իսկ ան ալ լաւ տնարար է և շատ աղէկ գիտէ լաթ լուալ, արթկել, կար կարել… փորձեցէք անգամ մը։

—Ճիշդ ատենին կուգաք, վասն զի մէկուն պէտք ունիմ, ըսաւ Վիօլէն զանոնք քննելով իր հանդարտ ակնարկովը։ Բայց տիրուհին բացակայ է։ Իր վերադարձին սպասելու է։ Ինքն է որ, հարցափորձելէ ետք, պիտի որոշէ…

Հացի և պանիրի կտոր մը թխեց իր ակռայներուն մէջ, և, շարունակեց խօսիլ, լեցուն բերնով.

—Մնաց որ, մանչու միայն պէտք ունիմ… աղջիկն ի՞նչ պիտի ընեմ։

Գլուխնին կը ծռէին։ Մատերնին թեթեւակի կը դողդղային։ Արդեօք պիտի բաժնուէի՞ն։

—Անօթի՞ էք, հարցուց Վիօլէն։

Այո, քիչ մը առաջ պիտի ուտէին։ Այդ հացն այնքան պարարտ երեւոյթ ունէր։ Եւ ճերմակ պանիրն ա՛յնքան փորձիչ էր։ Վիօլէնին ուտելը ցանկութեամբ դիտած էին։ Բայց հիմակ, յանկարծ իրենց ախորժակը գոցուած էր իրենցմէ միոյն ետեւ ընդունուելու վախէն։

Բայց Շարլօ երկու բառ սահեցուց Պերթինի ականջին։

—Երկուքս ի միասին, ապա թէ ոչ ուրիշ տեղ պիտի փնտռենք, Պերթինս։

Եւ անմիջապէս՝ ախորժակնին կը բացուի։

—Կտոր մը կուտենք, չենք ուզեր մերժել, պարոն, ըսաւ Շարլօ ժպտելով։

—Ներս մտէք, նստեցէք։

Եւ Վիօլէն հաց կտրեց անոնց, պանիրն առջեւնին քշեց, եւ երկու բաժակ խնձորօղի լեցուց, դեղին եւ պայծառ խնձորօղի մը յամպարի պէս թափանցիկ։

Պերթին եւ Շարլօ ակնարկ մը փոխանակեցին անխօսուկ։

Բայց այս ակնարկը պերճախօս էր։ Ըսել կուզէր.

—Շատ աղուոր պիտի ապրինք հոս, այս ազնիւ մարդուն հետ։

Իրենց հացին վրայ պանիր դրին եւ անխնհեմ երեւնալէ վախնալով.

—Բակին մէջ կ'երթանք կ'ուտենք, ըսաւ Պերթին, որպէս զի ձեր գործին արգելք չըլլանք։

Վիօլէն հետաքրքրուած էր անոնց սիրուն դէմքով։ Չէին սխալեր անոնք՝ կարծելով որ ազնիւ մարդու մը հետ է իրենց գործը։

Գրեթէ երկու ժամ շրջեցան ագարակին բոլորտիքը։ Եւ երբ անոր եզերէն կ'անցնէին, տնակի մը խիստ մօտէն, նշմարեցին կորաքամակ ծերունի մը որ գիրենք կը դիտէր, խոշոր գաւազանի մը կրթնած։

Հայր Վիօլէնն էր, այն մարդը որ չէր ներած ոչ Ժանի և ոչ Մառի-Թերէզի՝ իրենց ամուսնութեանն համար, և որուն անողոքելի ոխն իր հետ պիտի մարէր։

—Աւասիկ մարդ մը, ըսաւ Շարլօ, որ միւսին պէս անուշ կերպարանք մը չունի, հէ՞, Պերթին, ի՞նչ աչուըներով մեզի կը նայի։

Նոյն պահուն լսեցին կառքի մը ձայնն որ քարուտ ճամբէ մը կուգար անտառին կողմէն։

Քառասուն տարեկանի մօտ կին մը, պարզօրէն այլ պչրութեամբ հագուած, խիստ թուխ եւ տակաւին շատ գեղեցիկ, կը վարէր զայն։

Մառի-Թերէզն էր։

Ծամբուն եզրը չարուեցան և երկիւղախառն ժպիտով մը ողջունեցին զայն՝ երբ անցաւ։

Տիրուհին էր, այն որ իրենց բախտը պիտի որոշէր։

Հետաքրքրութեամբ տղայքը դիտեց, ինքն ալ հրապուրուած անոնց սիրուն կերպարանքէն։

Անմիջապէս ագարակ չի դարձան։

Կը հասկնային թէ կինը իր վաճառածներուն համար հաշիւ պիտի տար Վիօլէնի։ Ետքը պիտի հանուէր։ Այն ատեն պիտի ներկայանային նմա։

Ասով ժամ մըն ալ անցաւ։

Եւ յանկարծ Մառի-Թերէզ բակին մէջ երեւցաւ։

Տղայք յառաջացան։ Անշուշտ Վիօլէն անոնց վրայօք խօսած էր իր կնոջ, որովհետեւ սա նշան ըրաւ անոնց որ մօտենան։

Հնազանդեցան՝ երկչոտութեամբ։

—Ուրկի՞ց կուգաք։ Ինչո՞ւ առանձին էք։ Ո՞ւր են ձեր ծնողքները։

Այն երեք հարցումներն էին զորս ամենուրեք կ'ուղղէին իրենց, երբ ներկայանային գործ խնդրելու։ Առաջները, տեսակ մը պատմութիւն յօրինած էին, վասն զի իրենց համար կարեւորը նպաստամատոյց ընկերութեան ձեռքը չիյնալն էր, որ զանոնք երկուքն ալ ապաստարան մը պիտի ղրկէր։

Բայց անշուշտ այդ պատմութիւնները գէշ չինուած էին, որովհետեւ ոչ ոք իրենց հաւատալու երեւոյթ ունէր։ Կասկածներ կը ծնէին անոնց պարկեշտութեան վրայ։

Այն ատեն Շարլօ որոշած էր այնուհետեւ ըսել թէ քոյր եւ եղբայր էին, թէ իրենց ծնողք մեռած էին, անժառանգ թողլով զիրենք եւ թէ կը փորձէին գործ գտնելու ագարակաց մէջ։

Այս պատմութիւնը պատմեց Շարլօ։

Այս պատմութեան մէջ բան մը խեղճ կնոջ ուշադրութիւնը գրաւած էր. այս է թէ քոյր եւ եղբայր էին անոնք։

—Անուննի՛դ ի՞նչ է, հարցուց։

—Իմս Շարլօ եւ քրոջս Ալպէրթին։

—Եւ ձեր ընտանիքի՞ն անունը։

Շարլօ առանց վարանելու պատասխանեց, երկար ատենէ ի վեր պատրաստած ըլլալով պատասխանը։

—Բլասիւ։

Շարլօ բանաւոր դատած էր գործածել ապիտակադեղի գործաւորաց անունը, որոց՝ գիտէր թէ՝ երկուքն ալ մեռած էին։

—Պատճառն այն է որ չեմ կրնար երկուքդ ալ գործածել, ըսաւ Մառի-Թերէզ։

—Ո՛հ, տիկին, մի բաժնէք զմեզ։

—Այո՛, այս՛, գիտեմ, այդ է դժուարութիւնը…

—Ա՛յնքան բարի կ'երեւաք, տիկին… ըսաւ պաղատանօք Պերթին։ Իսկոյն պիտի տեսնէք որ գոհ պիտի ըլլաք մեզմէ։

(Շարունակելի)

րեւի, թէեւ հիմակ ամեն քաղաքացի շատ աւելի ազատութիւն կը վայելէ քան այն Ակնցւոց ժամանակը։ Բայց խնդիրն ասոր վրայ չէ։ Եթէ հիմակուան հարուստներն աւելի խելացի, աւելի գործնական մարդիկ են, օգուտն ամենէն առաջ իրենցն է. զի այն հին սեղանաւորաց պէս օրին մէկն յանկարծ փլչելու երկիւղ չեն ունենար։ Մեր յուզած խնդիրն ա՛յլ է.—Ինչէ՞ն է որ հօրմէն, մօրմէն կամ ազգականներէն ժառանգուած սերնդական հարստութիւնն յարգի համարուի ըստ այս նորելուկ ժողովրդասէրներու, իսկ իրենց հարստութիւնն, իրենց բախտն իրենց ձեռօք շինած մարդոց արդիւնքն ու արժանիքն այնքան աչքի չզարնեն։ Քանի որ նախապաշարումէ զերծ պիտի մնանք, ի՞նչ տարբերութիւն կայ երկու հարստութեանց միջեւ, որոց մին շահելու համար մարդ ինքնին չէ աշխատեր, իսկ միւսն իւր ձեռքով իւր խելքով շահեր է։

Կամ եթէ տարբերութիւն մը կայ, առաւելութիւնն ո՞ր կողմն է, իմացական, բարոյական, գործնական առաւելութիւնն։

Այս հարցն առաջարկելն իսկ լուծել չէ՞ զայն։

Հարկաւ աւելի արժանիք ունի նա որ իւր բախտին ճարտարապետն ինք է եղած, որ ինքնօգնութեամբ յառաջացեր է ճչդիւ ձեր նկարագրած խոնարհագոյն վիճակներէն, որ հօրմէն ո՛չ թէ հարստութիւն այլ պարտք ժառանգեր է, և այն պարտքն հատուցանելով, հօրն յիշատակը մաքրեր պատուեր մեծարեր է, և ուշադիր քննութեամբ իւր գործած հրապարակին առեւտրական, արհեստական, ճարտարագործական պիտոյից, աննկուն կամքով անդուլ գործունէութեամբ, խնայասիրութեամբ ու ճարպիկութեամբ, այն ոչնչութեան վրայ, կամ այն հօրենական հարստութեան աւերակաց վրայ, կառուցեր է հաստատ շէնք մը կոկիկ կլորիկ հարստութեան, որով ընկերութեան մէջ պատուաւոր դիրք մը գրաւեր է, և օգտակար ձեռնարկութեանց և հաստատութեանց առատաձեռնելով, Ազգին առաջին մարդերէն մին եղեր է։ Ազգը նուա՞զ պիտի համակրի այսպիսի մարդոց, որովհետեւ հարուստ լինելու . . . դժբախտութիւնն ունին, կամ Ազգը նուա՞զ պիտի մեծարէ այս մարդիկն, որովհետեւ պտկէն ծլեր են, որովհետեւ իրենց անունն, իրենց հարստութիւնն իրենցմէ սկսեր է։

* *

Ճշմարիտ ժողովրդասիրութիւնը պիտի յորդորէր ժողովուրդն ինքնօգնութեան, աշխատասիրութեան, նորանոր հետազօտութեան արհեստական արտադրութեանց և առեւտրական խնդրանաց և մատուցման մրցման մէջ։ Ճշմարիտ ժողովրդասիրութիւնն իբրեւ օրինաւոր և լաւագոյն նպատակակէտներէն մին պիտի ցուցնէր հարստութիւնն, որ միայն կրնայ դարման տանիլ իմացական, բարոյական և նիւթական կարգի ինչ ինչ չարեաց։ Ճշմարիտ ժողովրդասիրութիւնն ո՛չ թէ պիտի արհամարհէր «տոքէն տեսած» հարուստներն, այլ, միշտ պատուաւորութեան, միշտ պարկեշտութեան ջատագով մնալով հանդերձ, ինքնօգնութեամբ յառաջացեալ այս բախտաւոր մարդոց համբերատար աշխատութիւնն, հնարամտութիւնն եւ ըստ մեծի մասին կոկիկ կենցաղավարութիւնն իբրեւ օրինակ պիտի առաջարկէր ուրիշներու, մանաւանդ այն երիտասարդներու որք կենաց ասպարէզին մէջ դեռ եւս իրենց ճամբայն կը փնտռեն, և պիտի յորդորէր զասոնք ո՛չ թէ դրամն արհամարհել իբրեւ անարգ մետաղ, այլ պատուաւորապէս և ամենայն կանոնաւորութեամբ աշխատիլ դրամ շահելու, նախ իրենց նիւթական դիրքը շտկելու համար, որպէս զի իրենց նմանեաց և իրենց ազգին աւելի օգտակար, դրապէս օգտակար կարենան լինել օր մը։

* *

Իրենց քննադատներուն դէմ, պտկէն ծլած նոր հարուստները, նորափայլ երեւելիները պատասխան մ'ունին, զոր պատմութիւնն արձանագրած է.—

Ժամանակաւ, ազնուապետական հին Հանրապետութեանց միոյն մէջ, Եօթնից ժողովն ընտրուած էր, և այնպէս բերած էր ընտրութեան բախտն որ ընտրելոց վեցն հին ազնուական և հարուստ գերդաստաններու շառաւիղներ էին, իսկ եօթներորդն հասարակ ժողովրդական (ֆլեպէյեն) մը, բայց իւր գործունէութեամբ և խելքով հարստացած յաջողած մարդ, որ հասարակութեան մէջ ամենէն ազդեցիկ, ամենէն կարեւոր անձնաւորութեանց մին եղած էր։ Վեց քաջատոհմիկ ազնուականք չեն ընդունիր այսպիսի անդամակից մը, զի կը յիշեն նորա խոնարհ ծագումը, գիտեն թէ քանի՛ տարուան է անոր հարստութիւնն և ազնուականութիւնն, և կը խրատեն զնա՝ ամենայն քաղաքավարութեամբ հրաժարական տալով քաշուելու։

Մարդը կը մերժէ՝ պատասխանելով.

«Իմս ինձմէ կը սկսի. Ձերը ձեզմով կը վերջանայ։» (*)

(*). Կամ ըստ ուրիշ թարգմանութեան մը՝ [illegible]։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Պ. Կիրս ի Փարիզ այցելութեանն առթիւ ըսեր է մերմի մը, ըստ տեղեկութեանց Պ. տը Պլովիցի.

«Ի սկզբան, դիւանագիտական պաշտօն չունէի։ Փարիզ եկայ առանց որոշ գաղափար մ'ունենալու թէ ի՛նչ պիտի ընէի։ Տեսայ որ կառավարողք և կառավարեալք ենթադրածէս աւելի բանաւոր կարծիք ունին ֆրանքեւռուս համաձայնութեան վրայ։ Հանրապետութեան նախագահը մանաւանդ բարձր, անկողմնակալ և նախապաշարումէ զերծ կերպիւ կը դատէ Ֆրանսայի կացութիւնն յԵւրոպա։ Յ'Իտալիա, պէտք եղած ակմբոց մէջ հաւատիք տուի ֆրանքեւռուս համաձայնութեան խաղաղասէր ձգտումներուն վրայ, և հոս ի Փարիզ որոց որ անկ է իմացուցի Իտալիոյ խաղաղասէր դիտումները։ Բաց աստի, Ումպէրթօ թագաւորին խնդրանօք, մինիստրի դերը կատարեցի հանդուցեալ Նափոլէոն իշխանի ինչ ինչ անհատական գործոց կարգադրման համար։»

—Վիլհէլմ կայսր նորավարժ զօրաց երդմնեցուցման նախագահելով, ըսաւ. «Կը յուսամ թէ խաղաղութեա՛ն ժամանակ միայն առիթ պիտի ունենանք ձեր քաջութիւնը ցուցնելու։ Բայց գուցէ ապագայն ներքին ծանր պայքարներ կը վերապահէ մեզ։ Զգոյշ կեցէք Պերլինի վտանգաց և փորձութեանց դէմ։ Անոնց դիմանալու համար առանձին կորով հարկ է ցոյց տաք։ Զինուորի մը համար լաւագոյն ընկերք իւր վիճակակիցք են, և քաղաքացի տարրէն զգուշանալու է։»

—Պրազիլիոյ մէջ հանդարտութիւնը վերահաստատուելէ հեռի է։ Նաւատորմը միապետական է, եթէ ծովակալ մը նախագահ ընտրուէր, Տօմ Փետրօ կայսեր վերադարձը կը պատրաստուէր։ Հրաժարեալ Ֆոնզէքայի յաջորդ եղաւ իւր փոխանորդ, դեր-նախագահ Փէյխօդօ, որ զօրապետ է։ Հետեւաբար, բանակ և նաւատորմ հակառակութիւն կը ցուցնեն իրարու դէմ։ Այս պրազիլեան նոր փոփոխութեան առթիւ կը ստուգուի պատմական այն փորձեալ իրողութիւն թէ երբ մասնաւոր իշխանութեան պետ մը կամ դիկտատոր մը կեցած Խորհրդարան մը կը լուծէ, այս Խորհրդարան իսկ ի վերջոյ նորա իշխանութեան վերջ կուտայ։ Ֆոնզէքայէ առաջ Պալմաչէտա ասոր փորձն ըրաւ։

—Վիեննայի լրագիրք գոհունակութիւն կ'արտայայտեն Օսմ. կառավարութեան և Պուլկարիոյ միջեւ կեցած բարեհաճակամ տրամադրութեանց համար։

—Ռուս լրագիրք կը հերքեն ֆրանսական լրագրաց ոմանց այն լուրը թէ Ռուսիոյ ելմտական նախարարը Ֆրանսայի Պանքայէն 150 միլիոն ֆր. փոխ առեր է՝ նոյն համեմատութեամբ թղթադրամ բուալ ի շրջաբերութիւն հանելու համար։

—Անցեալ շաբթու քիչ մնաց որ Քալնոքի կոմս հրաժարէր՝ ելմտական խնդրոյ մը առթիւ իւր պաշտօնակցաց հետ անհամաձայնութեան պատճառաւ։ Զրուցուեցաւ մինչեւ իսկ թէ իւր հրաժարագիրը կայսեր մատուցեր է, որ մերժեր է։ Բայց սա ստոյգ կ'երեւի թէ գերման տարրին ընդունելութեամբ Թաաֆֆէ կոմսին աւստրեան նախարարութիւնը պիտի զօրացուի։

—Աւստրիոյ Երեսփ. ժողովոյն նոյմ. 24ի նստին մէջ, դատական նախարարը ծանոյց թէ Սակարամի վերջին խաղերուն առթիւ սկսուած քննութիւնն (որուն առիթ տուած էր կայսեր բանից սխալ հրատարակումը) դեռ եւս վերջացած չլինելով, չի կրնար տեղեկութիւն տալ ժողովոյն։

—Բարձր. Նուպար փաշա, բազմաթիւ հետեւորդներով, հան ժամանեց ի հարաւային Ֆրանսա, և իջեւանեցաւ Կաւանտ Պրըմանը պանդոկը։

—Ռեմսալ և Բուվիըր անուն երկու Անգլիացիներ ձերբակալեցան ի Սէնդէդիէն, Ֆրանսա, որովհետեւ 10,000 ֆր. առաջարկեր են կառավարական զինագործարանին մէջ աշխատող Շազէ անուն անձի մը, ի հաշիւ Ռուսիոյ շինուող նոր հրացանին գաղտնեաց թափանցելու համար։ Ձերբակալելոց վրայ զանազան ծանօթագրութիւնք և գծագրութիւնք գտնուեցան։ Իրենք կ'ըսեն թէ Բովընդըի զինագործարանաց կողմէ պաշտօն ունէին ֆրանսական զինագործական մեթոտներու վրայ տեղեկութիւն քաղելու։ Այս լրտեսներուն վրայ տեղեկութիւն տալով ասոնց ձերբակալումը դիւրացնելուն և չկաշառուելուն համար, Շազէ արժանացաւ յիշեալ զինագործարանի տնօրէնին հրապարակային գովեստին, և պատուանշան պիտի ընդունի։

—Սուտանցիք որք երբեմն Եգիպտացւոց եւ Անգլիացւոց դէմ կը կռուէին, այժմ իրարու դէմ կը կռուին։ Ի Սուաքին լուրեր եկան Ներսէրէն, ծանուցանող թէ Խարթումի Էմիրին զօրքերը ծանր պարտութիւն մը կրած են Թաչոտայի մօտ, Սուտանցի հակառակ ցեղերու կողմէ։

—Փոստամի քաջարուեստ դարբին մը շինած է հրացան-նիզակ մը, որոյ շնորհիւ ձիաւորք կարող պիտի լինին մեծ դիւրութեամբ և առաւելութեամբ մարտնչիլ հետեւակազօրաց դէմ։ Գերմանիոյ մեծ սպայակոյտը կարեւորութիւն կուտայ այս գիւտին, որով պատերազմի կարգերը հիմն ի վեր կը փոփոխին։ Առաջին փորձերը գաղտնապէս կատարեցան ի ներկայութեան կայսեր, Լիխտերֆէլտի մարզադաշտին վրայ։ Կայսրն այնքան գոհ մնաց որ աւելի ընդարձակ փորձեր կատարել հրամայեց։

—Անգլիական լրագիրք միայլն ամուսնութիւն մը կը պատմեն։ Քսան և ութ տարի յառաջ Իռլանտացի մանկամարդ աղջիկ մը չուզեց ամուսնանալ իւր նշանածին հետ, որովհետեւ սա կ'ուզէր Նոր Զէլանտա գաղթել, մինչ աղջիկը կ'ըսէր թէ չի կրնար թողուլ իւր մայր, որ տկար եւ հիւանդոտ, աշխարհի մէջ իրմէ զատ ոչ զոք ունէր։ Պառաւ կինն աղքատանոց մ'ընդունուեցաւ, և հոն անձնուէր աղջիկը շարունակեց խնամել իւր մայրն, և այս առթիւ ուրիշ համանման վիճակի մէջ գտնուող կիներ ալ կը հոգար։ Հիւանդոտ կինը 28 տարիներ ապրեցաւ, և այս միջոցին աղջիկը քովէն չզատուեցաւ։ Ոչինչ նուազ հաւատարիմ նշանածն, այս լուրն իմանալուն պէս, յիշեց այն իռլանտացի աղջիկը զոր սիրած էր ժամանակաւ, և որուն ընթացքին այնքան հաւանած էր որ թէեւ մեծ հարստութեան տէր եղած ի Նոր Զէլանտա, բայց չէր ամուսնացած։ Փութաց գրել ծնողասէր աղջկան որ գայ ամուսնանայ իրեն հետ, ճամբու ծախքն ալ ղրկելով։ Աղջիկն որ այժմ յիսնամեայ պատկառելի տարիքն ունի, գնաց այն հեռաւոր գաղթավայրն, և հոն տեղի ունեցաւ ամուսնութիւնն այս երկու հազուագիւտ անձնաւորութեանց։

—[illegible] հանդանակութիւն մ'ընելով, երկու օրուան մէջ հաւաքեց 5,000 ֆրանքի գումարն, Էքսի դատապարտեալ արքեպիսկոպոսին համար, որոյ 3,000 տուգանքը վճարելու և 2,000ը դատական ծախքին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Այս կիրակի օր Գուզկունճուքի, Իճատիյէի և Գանտիլլիի միացեալ թաղերու երեսփոխանական ընտրութիւնը կատարուելով, քուէից առաւելութեամբ Ազգ. երեսփոխան ընտրուած է Սահակ էֆէնտի Գարաեան։

Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ թաղ. Խորհուրդը տակաւին ընտրուած չըլլալով՝ Արժ. Մովսէս Ծ. վարդապետ Կէօմիւշճեան, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հրամանաւ կիրակի օրը այդ թաղը գնաց և նախորդ թաղ. Խորհրդոյ հետ ընտրողական ժողով կազմելով ընտրելեաց ցանկ մը պատրաստեց յառաջիկայ կիրակի օր ընտրութիւն կատարելու համար։

Աւասիկ Գատըգիւղի ազգայնոց կողմէ պատրաստեալ հանրագիրն որ պիտի մատուցուի Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր.

Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հայր, Նախագահ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Պատկառելի Քաղ. ժողովոյ։

Ս. Փրկչի Ազգային Հիւանդանոցի Պատուարժան Հոգաբարձութիւնն իւր երեքտասնամեայ բազմաշխատ ջանքերով Ազգային Հիւանդանոցն իւր այնքան մթին վիճակէն փայլուն ու բարւոք կացութեան մը բարձրացնելէ, նորա ապագան ըստ կարելւոյն ապահովելէ և մանաւանդ Հիւանդանոցին հին, խարխուլ եւ անձուկ շէնքին մի քանի մասերը, գործակցութեամբ կարող ազգայնոց ոմանց, վերաշինելէ յետոյ, իւր փորձառութեանց ու կարողութեանց Ազգն տակաւին շատ պէտք ունեցած պահուն՝ հրաժեշտ կուտայ Պատկ. Քաղաքական ժողովոյդ։

Գատըգիւղի Ազգ. Հասարակութիւնն քաջ գնահատած է ներկայ Պատ. Հոգաբարձութեան արժանիքն և քաջ գիտէ թէ նորա Պատուարժան անդամք ըստ կարելւոյն ամեն անձնուէր ծառայութիւններ մատուցած են Ազգային Հիւանդանոցին որքան նորա պէտքերն եւ կարօտութիւնք կը պահանջէին, եւ կարելի եղած ամէն խնամ տարած է հիւանդաց եւ որբոց որքան պէտք ունէին այդ նոցա։ Ուստի Գատըգիւղցիքս, գիտնալով և համոզուելով թէ Ազգային Հիւանդանոցն, ներկայ Պատուարժան Հոգաբարձութեան պաշտօնավարութեամբ մեծապէս պիտի օգտուի, կը ցաւիմք մատուցուած հրաժարագրոյն առթիւ եւ կ'աղաչեմք զՊատկ. Քաղ. ժողովդ որ բարեհաճի մերժել Հոգաբարձութեան այդ հրաժարականն և հրաւիրել նորա մէն մի անդամն որ հաճին շարունակել այն գործըն որ Ազգին համար այնքան կենսական և նուիրական է։

Մնամք Ձերում Բ. Սրբազնութեան
Խոնարհ որդիք
(400 Ստորագրութիւնք)

17 Նոյեմ. 1891
Գատըգիւղ

* *

Կը լսենք թէ Մաքրըգիւղի մէջ եւս այս մասին հանրագիր մը կը պատրաստուի։

Սամաթիայէն կը գրեն մեզ.

Այս կիրակէ, յետ աւարտման ժամերգութեան, թաղեցիք բազմութեամբ դիմելով ի խորհրդարան թաղին՝ ցաւ և զայրոյթ յայտնեցին Հիւանդանոցի Պատ. Հոգաբարձութեան նկատմամբ եղած անհաճ հրատարակութեանց համար՝ որոց հետեւանքն եղած էր յիշեալ յոյժ ազգասէր Հոգաբարձութեան հրաժարումն. անմիջապէս հան բողոքութիւն մը ստորագրեցին հաւանութեամբ և հաստատութեամբ թաղ. Խորհրդոյն, որ մատուցուեցաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

—Թաղիս Սահ. Սանուց ընկերութեան նախաձեռնութեամբ և ընդ. հսկողութեամբ թաղ. Խորհրդոյն, Մանկապարտէզի մը հաստատութիւնն որոշուեցաւ և այժմ կը խորհուի պայմանաց վրայ՝ որպէս զի մինչեւ տարեգլուխ բացուի յիշեալ հաստատութիւնն որոյ պէտքն յոյժ զգալի եղած է Սամաթիոյ նման բազմահայ թաղի մը համար։

Բաբերդի նախորդ առաջնորդ Արժ. Ամբրոսիոս Ծ. վարդապետ Ռուբինեան շաբաթ օրը մայրաքաղաք ժամանեց։

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Վաղուց իսկ ժամանակ էր մի ուսուցչանոց հիմնելու Պոլսում։ Ցեղատակաց արժանի Ներսէս Պատրիարքի օրով շատ յեղյեղուեց այդ խնդիրը։ Սրբազան Ցարութիւն Պատրիարքի օրով այդ գաղափարը նոյնպէս քարոզուեցաւ, մինչեւ անգամ մեր հայրենակից ժամրավարժ Դ. Քալանթարեանը երկու տարի շարունակ գրով և բանիւ քարոզեց այդ գաղափարը Պոլսում, սակայն ի զուր։

Այդ դպրոցական կեանքի նշանաւոր խնդրի լուծումը Խորէն Պատրիարքին էր մնացած, որ այժմ առանձին եռանդեամբ այդ գործին ձեռնարկել է խորհում։

Արտաքին ոչ մի արգելք չէ կարող խափանարիթ լինել այդպիսի մի օգտակար ձեռնարկութեան, որի համար կան շատ պատրաստուած անձինք նոյն իսկ մեր երկրում որոնք ուրախութեամբ այդպիսի գործի ղեկավարութիւնը յանձն կ'առնեն։

Ուսուցիչներ պատրաստելու համար հիմնուած դպրոցն այն մանկավարժական բարեչրջման անկեան քարը պիտի լինի, որ ձեռնարկել է Խորէն Սրբազան։

—Էջմիածնի միաբանութեան մէջ նոր պաշտօնաբաշխութիւն է սկսուել. տպարանի վարչութիւնն առնուած է Արիստակէս եպիսկոպոս Դաւթեանցից և պիտի յանձնուի Խորէն Ծ. Վ. Ստեփանէին, որ միեւնոյն ժամանակ պիտի լինի գրաքննիչ և խմբագիր Արարատի։ Նոր Նախիջեւանից կանչուած է Արժ. Եփրեմ աբեղան, Տփղիսից Ցուսիկ վարդապետը, իսկ Ագուլեաց Ս. Թովմայ վանքից Գրիգորիս եպիսկոպոս Աղափիրեանը, որին ուղարկում են Բեսսարաբիայի թեմի կառավարիչ, օգնական տալով նորան Արժ. Ցուսիկ վարդապետին, իսկ Բեսարաբիայի թեմի կառավարիչ Համազասպ վարդապետին փոխադրում են Տփխիս Կոնսիստորի նախանդամի պաշտօնով։

Ինչպէս լսվում է, մի քանի այլ վարդապետներ եւս կանչուած են Էջմիածին՝ վանքում նորանոր պաշտօններ ստանալու, իսկ վանքի մէջ գտնուած հին վարդապետները պիտի պաշտօններ ստանան դուրսը։ Ճեմարանի նախկին տեսուչ Նահապետ աբեղային արդէն Սինոդը մտադիր է Տաթեւ ուղարկել։ ([illegible])

* *

Ռուսաց վերջին համարից տեղեկանում ենք, որ Ս. Սինոդի նախանդամ Գեր. Երեմիա եպիսկոպոսը Երեւանի Պ. Նահանգապետին ռուս սովեալների համար 1000 րուբլի յանձնելով, ընդ նմին մի նամակ է ուղարկել նրան, որի մէջ յիշում է, որ այդ 1000 րուբլին սովեալներին նուիրաբերում է նոյնին կայսերական Մեծութիւնների պսակադրութեան 25ամեայ տարեդարձի յիշատակին։ Այդ օրը Էջմիածնի տաճարում սրբազան Արիստակէս Սեդրակեան եպիսկոպոսը, հանդիսաւոր պատարագից յետոյ, մաղթանք է կատարել նոյնին կայսերական Մեծութիւնների երջանկութեան եւ կեանքի յարատեւութեան համար։ Միեւնոյն նամակի մէջ Ս. Սինոդի Գերապատիւ նախագահն աւելացնում է, որ կարգադրութիւն կը լինի թեմական առաջնորդների միջոցով հայերին հրաւիրել ռուս սովեալներին օգնելու։

—Կիրակի, նոյեմբերի 3ին, վանքի աւագ եկեղեցում հայ հոգեւորականների ապահովութեան գանձարանին նուիրաբերող անձերի հանգուցեալների համար քաղաքիս բոլոր քահանաների ներկայութեամբ, պատարագից յետոյ, հոգեհանգիստ կատարուեց։ Եկեղեցին լիքն էր ժողովրդով։

—Մոսկուայից «Հոկտեմբերի 24ին Լազարեան ճեմարանի դահլիճում տեղի ունեցաւ ճեմարանի 76րդ տարեդարձը։ Պ. վերատեսչի կարդացած ճառից երեւաց, որ աշակերտներն աւելի լաւ առաջադիմութիւն են ցոյց տուել գլխաւոր առարկաներից, քան թէ երկրորդական. դա զարմանալի է, որովհետեւ մինչեւ այժմ հակառակն էր նկատւում։ Այնուհետեւ քարտուղարի կարդացած հաշուից տեղեկացանք, որ 1890-91թուին ստորին դասարաններից փոխադրուել են բարձր դասարանները 195 և մնացել են 76 հոգի. աւարտել են 6 հոգի, որոնցից 3 հայ, որոնցից մէկը, Դր. Թումանեանցը, արծաթէ շքադրամով։ Մրցանակաբաշխութիւնից յետոյ աշակերտական երգեցիկ խումբը երգեց մի քանի պիեսներ, ի միջի այլոց և հայերէն «Լուսնակ գիշեր» և «Ես քեզ տեսայ», վերջինս երկու եղանակով։

Նոր-Դար

* *

Սալմաստէն (Պարսկաստան) հոկտեմբեր 4 թուականաւ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէն Թիֆլիզի լրագրի մը.

Անցեալ հինգշաբթի, հոկտեմբերի 3ին, առաջին անգամ Սալմաստի ամբողջ հայ ժողովուրդը միջոց ունեցաւ մասնակցելու ընդհանրական կաթուղիկոսի ընտրութեան գործին։ Համաձայն սրբազան առաջնորդի հրամանի՝ Զարեանդ գաւառի սուրբ Աստուածածնայ (դէրիկ) վանքի վանահայր Գեր. Բագրատ Թաւաքալեան վարդապետը, ուղարկելով յատուկ հրաւիրագրեր Սալմաստի բոլոր գիւղերին, ժողով կազմեց Փայաջուկ գիւղի եկեղեցու առաջնորդարանի մէջ։

Դահլիճը, թէպէտ եւ երկար ժամանակ անխնամ մնալուց չափից դուրս կեղտոտուել էր, պատերը միանգամայն ոչնչացել էին եւ պատերի գաջը տեղ-տեղ սկսել էր քանդուել, սակայն այդ օրուան ժողովի համար խնամքով մաքրուած էր եւ գետինը ամբողջովին փռուած էր կարպետներով, իսկ պատերի մօտ մինդարներով։ Միայն նախագահի աթոռի առաջ դրած էր կանաչ մահուդով ծածկուած սեղան, որ մի առանձին կոնտրաստ էր կազմում ասիական դահլիճի հետ, որտեղ ժողովականները նստած էին պարսկական ձեւով երկու ծնկների վրա չոքած և ձեռքերը պարզած ազդրների վրա։

Չը նայելով որ քսան գիւղից աւելի ստացել էին հրաւիրագրեր, սակայն միայն տասնուչորս գիւղեր ներկայացան իրենց քահանաներով։ Մնացեալների չը գալու պատճառը, ինչպէս իրանք էին խոստովանում, անտեղի երկիւղն է եղել։ Այդ ժողովուրդը դարերից ի վեր սովորել է տեսնել, որ իրանց դիմում են միայն կամ հարկ աւելացնելու հրամանը տալու, կամ տուգանքներ առնելու, կամ վերջապէս մի որ եւ իցէ լուծ դնելու իրանց վզին։ Այս անգամ էլ այդ հրաւիրագրերը ստանալով կարծել էին թէ վարդապետը իր իշխանութեան տակ գտնուած աւերակ վանքի համար նպաստ և օգնութիւն պէտք է պահանջէ. բայց երբ որ երեք ժամից աւելի խօսելով հայր վարդապետի հետ՝ չը լսեցին նորանից ոչ մի անգամ կոպէկի անունը, նորա փոշմանեցին, որ զուրկ մնացին մի այդպիսի ժողովից։ Ժողովը բացվեց հանգուցեալ Հայրապետի յիշատակին հոգոց ասելով և որովհետեւ Սալմաստի հայ ժողովուրդը երբէք չէր մասնակցած հայրապետական ընդհանրական գործին և միանգամայն անծանօթ էր այդ գաղափարի հետ, որ իւրաքանչիւր չափահաս հայ մարդ կատարեալ իրաւունք ունի ընտրել իր պատգամաւորը և ընտրվելու իրաւունք ունենալ, հարկ եղաւ հայր նախագահի կողմից ժամանակ բացատրութիւնների մէջ մտնել հայրապետական գահի, սուրբ Էջմիածնի նշանակութեան մասին և այն իրաւունքների և պարտաւորութիւնների մասին, որ փոխադարձապէս ունեն Լուսաւորչի հօտը և նրա միլիոնաւոր ժողովուրդը։

Բացատրութիւնից յետոյ նախագահը թախանձելով խնդրեց ժողովին, որ առանց ի նկատի առնելով մարդկանց քսակների հաստութիւնը, հասարակական դիրքը եւ ճերմակ միրուքները՝ ընտրեն մի այնպիսի պատգամաւոր, որը բարոյապէս այնքան հարուստ լինի՝ «որ կաշառի հոտից միանգամայն զզվելու ընդունակ լինի»։ Սրանից յետոյ ձայների մեծամասնութեամբ ընտրվեց պատգամաւոր Ղալասարցի Պ. Գրիգոր Հասրաթեան Ջանազիզեանց—31 ձայնով, իսկ անձնափոխանորդ Փայաջուկցի Պ. Զիբրայէլ Բուդաղեանց—22 ձայնով։

Ժողովականները մնացին գոհ այդ աջող ընտրութիւնից։ Ժողովը փակվեց «պահպանիչով» և հայրմերով՝ ու բարեմաղթութիւններով։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԻՒՀԷՆՏԻՍԵԱՆ

Ազգայնոց և օտարազգեաց խուռն և ընտրեալ բազմութիւն մը ներկայ գտնուեցաւ այս առաւօտ հանգուցեալ Յովհաննէս էֆ. Միւհէնտիսեանի յուղարկաւորութեան հանդիսին որ վայելուչ շքով կատարուեցաւ ի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ Բերայի. Գեր. Գարեգին եպիսկոպոս Սրուանձտեանց, որ կը նախագահէր արարողութեան, գեղեցիկ դամբանական մը խօսելով համառօտիւ գծեց հանգուցելոյն արդիւնաւոր կեանքը և արուեստին մէջ ունեցած ինքնատեղ ճարտարութիւնը։ Մասնաւորապէս յիշեց նորա 60ամեայ հաւատարիմ ծառայութիւններն առ ազգն եւ առ տէրութիւնն։ Խօսելով հանգուցելոյն նախնական արուեստին վրայ, որ էր ոսկերչութիւն, թողուց, ըսաւ, ոսկին, և առաւ կապարն, երկաթն ու պղինձը զորս մարմնացուց եւ գիտցաւ անկից աւելի գերազանց արժէք տալ անոնց։ Միւհէնտիսեան էֆէնտի, զոր հայոց կիւթէնպէրկն անուանեց քարոզիչ Սրբազանն, իր կենաց վերջին տարիներուն մէջ միակ մտածում մը ունէր, ըսաւ, աչաց լոյսը և ձեռաց կարողութիւնը չկորուսանել, և այնպէս ալ եղաւ։ Այս խոր ծերութեան ու կենաց վերջին օրերուն մէջ կարող եղաւ աշխատիլ և իր կատարելագործած արուեստին մէջ հրաշալիքներ արտադրել։

Ցաւարտ դամբանականին, հանդիսիւ դուրս հանուեցաւ դագաղն որուն վրայ դրուած էին բարեկամաց կողմէ ղրկուած բազմաթիւ պսակներ, և որուն առջեւէն կը տարուէր թաւշեայ բարձիկ մը ծածկուած Մեճիտիէի պատուանշանով և արուեստից շքադրամով, և փոխադրուեցաւ Շիշլիի ազգ. գերեզմանատունն ուր տեղի ունեցաւ թաղումը։

* *

Այս աւուր Թուրք լրագիրք՝ Միւհէնտիսեան Յովհաննէս էֆէնտիի մահը ծանուցանելով, կը թուեն այն օգտակար ծառայութիւնները զորս հանգուցեալը մատուցած է օսմանեան տպագրութեան, շինելով թուրքերէն զանազան տառերու կաղապարներ, և նորա մահը ցաւալի կորուստ մը կը նկատեն օսմանեան տպագրական արուեստին համար։ Ի մասնաւորի Սապահ կըսէ թէ Յովհաննէս էֆէնտի Միւհէնտիսեան իւր վերջին օրերուն մէջ իսկ երկու ակնոցներով աշխատելով պատրաստած է «Ճէ» կոչուած թուրքերէն տառերու կաղապարները։ Մեր Թուրք պաշտօնակից կը յաւելու թէ այսօր գլխաւոր տպարանաց մէջ գործածուած 24, 16, 12 և 6 բունթօնոց բոլոր թուրքերէն տառերն արդիւնք են հանգուցելոյն ճարտարարուեստ արտադրութեանց։ Թ. Հաքիքաթ միանգամայն հրատարակած է Միւհէնտիսեան էֆէնտիի կենսագրութիւնը։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

Փոխանորդութիւն Ազգ. Պատրիարքութեան

Յառաջիկայ հինգշաբթի օր, նոյ. 21, Ս. Աստուածածնի ընծայման տօնին առթիւ կիրակէ՝ և ուրբաթ օր իսկ դատաստանական խորհրդոյ գումարման օրն լինելուն պատճառաւ բացառաբար տնօրինուած է նշանադրութիւն և պսակի հրամանագրութիւն, նոյ. 23, շաբաթ օր կատարել։

18 Նոյ. 1891 (Կնք.)
Պատրիարքարան Հայոց
Գում գաբու

ԱԶԴ

Կէտիկ-Բաշայի Ազգ. երկսեռ վարժարանն ըստ նորոգ կարգադրութեան պիտի վերաբացուի յառաջիկայ երկուշաբթի օր (Նոյ. 27)։ Ուստի կը հրաւիրուին ծնողք կամ պաշտպանք, որպէս զի մինչ նոյն օր աշակերտներն մինչեւ ժամ 4 գան ի խորհրդարան և ստանան կանխաւ հարկ եղած մտից տոմսն։

18 Նոյ. 1891 Կէտիկ-Բաշա 1—3

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ
ԲԻՒԶԱՆԴԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ

Ն. ՏԷՐ ՂԵՒՈՆԴԵԱՆՑԻ
ՏԱՐԵՐՔ ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵԶՈՒԻ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
Մաս Ա.—Բ. Տիպ.

Գին 2 դահեկան.—Դպրոցաց համար մասնաւոր զեղչ.—Վաճառման կեդրոնատեղին ի Ղալաթիա, Սեղրոս խան, թիւ 5, Բիւզանդեան գրատունը և ի Պոլիս նոյն գրատան մասնաճիւղը, Պահչէ-Գաբու թիւ 4 գրատունը։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Մշոյ կառավարիչ անուանեցաւ Հասան Խայրի փաշա, նախորդ կառավարիչ Եոզղատի։

Սանճէքի երկրորդ աստիճան տրըուեցաւ Մախսուսէի վարչութեան ածուխի մատակարար Ցարութիւն էֆէնտի Գարամանեանի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Սամոս կղզւոյն վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ Նիքօ Սթամաթիատիս էֆէնտիի և կղզւոյն Խոտարէի ժողովոյ անդամներէն Էրաքլիս Թալասինօս էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Նաւային վարժարանին ուսուցիչներէն Հաքիբապետ Սրտզը էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Կրետէի կուսակալութեան խորհրդական Ճօրճի փաշայի մօրը։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, Բարձր. Սպարապետը, Ներքին գործոց, Եվգաֆի, Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց Վսեմ. Նախարարք, Թրնդանօթարանի Վսեմ. վերատեսուչն և անպաշտօն նախարար Վսեմ. Ճեվատ փաշա երէկ կայս. պալատ գնացին և ստացան Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Հելլենական, սպանիական, ռումանական ու հոլանտական դեսպանք և ամերիկեան դեսպանատան գործակատարն երէկ Բ. Դուռն երթալով, յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

ՑԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Երէկ, Ներքին գործոց Վսեմ. Նախարարին նախագահութեամբ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարեցաւ և ինչ ինչ խնդրոց վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Ցանձնաժողովը կը կազմեն Քաղաքապետ Վսեմ. Րըտուան փաշա, Ներքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Րէ-

չէտ պէյ և Ոստիկանութեան Նախարար Վսեմ. Նազըմ պէյ.

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Թուրք Վէգայիէն քաղուած)

Այտընի հեռագրատան տնօրէն անուանեցաւ Ցակոբ էֆէնտի, նախորդ տնօրէն հեռագրատան Էօմէր Աղա կայարանին, և իրեն յաջորդեց Նահիտ էֆէնտի, նախորդ տնօրէն հեռագրատան Գասըմբաշի.

Պասրայի հեռագրատան քննիչ անուանեցաւ Շաքիր էֆէնտի.

Րումէլիի երկաթուղեաց Թղթատարական առաջին կարգի պաշտօնեայ կարգուեցան Թընկըր Մկրտիչ, Ալիքսան Ասատուրեան և Յովհաննէս Կիւմիւշեան էֆէնտիք.

Պիլէճիկի կայարանին փոխադրութեանց պաշտօնեայ անուանեցաւ նոյն կայարանի պաշտօնեաներէն Պեհճէդ էֆէնտի.

Այտընի երկաթուղւոյն Թղթատարական շրջուն պաշտօնեայ անուանեցաւ Գուշ Ատայի կայարանին պաշտօնեաներէն Վարդան էֆէնտի.

—Քարբերդի կուսակալութիւնն, ըստ տեղեկագրութեան Չմշկածագի գայմագամութեան, հեռագրած է թէ տասը աւազակներ Չմշկածագի Պօղոս գիւղէն 22 ոչխար ու այծ յափշտակեր են և թէ շրջուն պահակ զինուորք ճամբան այդ աւազակաց հանդիպելով թէև առաջարկեր են յանձնել յափշտակուած անասունները, սակայն աւազակները մերժելով զէնք քաշեր են, որով զինուորք ևս պատասխանելով աւազակներն իրենց աւարը թողուցեր ու փախեր են. Այդ անասուններ իրենց տէրոց յանձնուելու վրայ են. Հեռագիրն յարած է նաև թէ նահանգին ամէն կողմը, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, ո և է դէպք չէ պատահեր և հանրային առողջապահական վիճակն ևս գոհացուցիչ է.

ԱՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Ներքին գործոց Նախարար Վսեմ. Խալիլ Րիֆաթ փաշա երէկ ի Բերա սերպիական դեսպանատունն այցելութեան գնաց, սակայն դեսպան զօրավար Սավա Կրուիչ բացակայ ըլլալով, Ն. Վսեմութիւն իւր այցետոմսը ձգեց.

—Կրթական նախարարութեան դիւանապետ Ալի Ղալիպ պէյ երէկ սերպիական դեսպանատունը գնաց և յանուն նախարար Վսեմ. Զիւհտի փաշայի շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ դեսպանին.

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄ

Թուրքէ կ'իմանայ թէ ի Բերա Դըրմըզը Խան բնակող Մկրտիչ անուն հայ մը անվայել լեզու մը գործածած ըլլալով, ձերբակալուեր ու բանտարկուեր է.

ՊԵԼՃԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Մայրաքաղաքիս պելճիական դեսպան Պ. Պորխկրավ Վիեննոյն պաշտօնով Վիեննա փոխադրուած և իրեն յաջորդած է Պուքրէշի դեսպան Պ. Հօրիքս. Պելճիական կառավարութիւնն այս անուանման համար կայս. կառավարութեան հաւանութիւնը խնդրած ըլլալով, ըստ այնմ հարկ եղած կայս. Իրատէն ելած եւ խնդիրը հեռագրաւ հաղորդուած է Պրիւսէլի օսմանեան դեսպանին.

ՉԻՔԱԿՕԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԸ

Չիքակօի արուեստահանդէսին մասնակցելու համար կազմեալ յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց Նախարար Թէվֆիք փաշայի և այդ արուեստահանդէսին՝ օսմ. կայս. կառավարութեան փառաց համապատասխանող եղանակաւ մը մասնակցելու մասին խորհրդակցութիւններ կատարեց.

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սուրիոյ կուսակալութիւնը Նոյեմբեր 17 Թուականաւ հեռագրած է թէ վերջին 24 ժամուն, Դամասկոսի մէջ հնտախտի նոր դէպք չպատահելով, առաջուան բռնուածներէն երկու մահեր պատահեր են.

Եէմէնի կուսակալութիւնն ևս հեռագրած է թէ Ասիրի, Իպհաի ու Գունֆուտայի մէջ ընդ ամէնը 87 մահեր պատահեր են հնտախտէ և Մէհալլ գիւղաքաղաքին մէջ՝ հինգ. Նոյեմբեր 6ին ու 7ին Իպհաի մէջ հնտախտէ մեռեր են ոստիկանութեան հարիւրապետ մը ու տեղակալ մը. Այդ Թուականէն յետոյ Իպհաի ու շրջակայից մէջ ո և է դէպք չէ պատահած. Հոկտեմբեր 25ին Հոտէյտայի մէջ մէկ մահ պատահելով, անկից յետոյ ո և է դէպք չէ պատահեր.

ՆԱՒԱՐԱՆԻ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆ

Պետական Խորհուրդը՝ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան վերադարձուցեր է այն գրութիւններն որք կը վերաբերին նաւարանի մը շինութեան համար մէկ քանի անձանց կողմէ խնդրուած մենաշնորհին. Ինչպէս յայտնի է, այս նաւարան պիտի շինուի Տարապուլէն մինչեւ Սեւ ծովու բերանը գտնուած ասիական ու եւրոպական եզերքներէ միոյն վրայ որոշեալ տեղ մը. Պետական Խորհուրդը ծանուցած է միանգամայն որ խնդրարկուաց մին պէտք է Նախամեծար համարուի.

Սոյնպէս կ'իմանայ թէ Ծովային Նախարարութիւնը ծանուցած է Բ. Դրան որ եթէ այդ մենաշնորհ տրուի, արտօնատէրը տարեկան հինգ հարիւր ոսկի վճարէ Ծովային նախարարութեան.

ՔԱՋ ԿԻՆ ՄԸ

Թուրք լրագիրք կը պատմեն թէ շաբաթ օրը բժշկական վարժարանին մէջ Ջէնկիլէր գիւղացի քսանհնգամեայ հայ կին մը զարմանալի համբերատարութիւն մը և արիութիւն մը ցոյց տուած է դիմանալով իր թեւին վրայ կատարուած վիրաբուժական գործողութեան մը, առանց քլօրոֆօրմի միջոցաւ զգայազիրկ ըլլալու. Թեւին վրայ գտնուած ուռեցք մը հանուեր և այս գործողութիւն տևեր է կէս ժամ. Կինը առանց ճիչ մը արձակելու՝ աթոռի մը վրայ նստեր և թեւը հորիզոնական կերպիւ անշարժ բռներ է մինչեւ վերջը. Գործողութենէն յետոյ, հանուած ուռեցքն անձամբ քններ է խնդալով և ներկայից կողմէ եղած շնորհաւորութեանց մէջտեղ մեկներ է՝ բարեմաղթութիւններ ընելով վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին.

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ ՁԵՌՆԱՐԿՔ

Պոլսոյ քարափաց շինութեան ընկերութեան կողմէ ներկայացեալ յատակաձեւերը բարեփոխուեցան և ընդունուեցան Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութենէն, Նախապէս վաւերացուելէն ետքը Ծովային Նախարարութեան կողմէ. Հետեւապէս կը կարծուի որ ընկերութիւնն յառաջիկայ գարնան սկսի իր աշխատութիւնները՝ պայմանագրոյն տրամադրութեանց համաձայն.

—Կըսուի թէ Մուտանիա-Պրուսայի երկաթուղին պիտի սկսի բանիլ յառաջիկայ գարնան. Կ. Պոլսէն ի Մուտանիա շոգենաւային առօրեայ երթեւեկութիւն մը պիտի հաստատուի, այնպէս որ կարելի պիտի ըլլայ միեւնոյն օրուան մէջ Պրուսա երթալ, եւ անդ երեք չորս ժամու պտոյտ մը կատարելէ յետոյ դառնալ ի Պոլիս. Այս երթեւեկութեան յատկանալիք շոգենաւք պիտի կրնան երեք ժամուան մէջ ուղեւորիլ ի Մուտանիա.

—Ջմիւռնիոյ ջուրերուն արտօնութեան համար Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան ուղղեալ զանազան առաջարկներուն վրայ այժմ բաղդատական քննութիւն մը կը կատարուի. Այս օրերս վերջնական որոշում մը պիտի տրուի և անմիջապէս յետոյ արտօնութեան վերաբերեալ Թուղթերը պիտի յղուին ի Բ. Դուռն.

— Տեմէ-Աղաճ-Սելանիկի երկաթուղւոյն արտօնութիւնը խնդրողներուն Թիւն որ 24 էր, եւս առաւել բազմացած է. Եանքօ պէյ Եօանիտէս կը խնդրէ այս գծին շինութիւնը եւ կ'ըսուի թէ իր առաջարկները ընդունելի են յայս կայս. կառավարութեան.

Միշոյ նախորդ կառավարիչ Էնիս էֆէնտի, որ Միեւնոյն պաշտօնով Պասրայի Հիւէ գաւառը փոխադրուած է, հրաման ստացած է ուղղակի իւր նոր պաշտօնատեղին ուղեւորիլ.

—Կիրակի իրիկուն Թոփխանէէն անցնող ձիաւոր մը փոքր աղջիկ մը կոխոտելով ոտքը վիրաւորեց և սկաւ փախչիլ, սակայն զինուորական մը անմիջապէս զայն բռնելով ոստիկանութեան յանձնեց.

—Կիրակի օրը Թոփխանէի շրջակայ Պօսթան Պաշը փողոցին մէջ երկու հելլենացիք կռուի բռնուելով մին զմիւսը վիրաւորեց դաշոյնի հարուածով մը. Վիրաւորողը Թէեւ ձերբակալուեցաւ, սակայն կերպով մը սպրդեցաւ զինքը տանող ոստիկանին ձեռքէն. Վիրաւորեալը Բերայի ոստիկանատունը տարուեցաւ.

—Ոստիկանութիւնը հեռաւոր վայրեր աքսորած է տասնմէկ վաղեմի չարագործներ.

—Ի Պէրութ հրատարակեալ Հաքիքաթ-էլ-Ախպար և Էլմէսպահ լրագիրներն անպայման կերպիւ դադարման դատապարտուեր են.

—Ներկայ տարւոյ Մարտ ամսէն մինչև Հոկտեմբերի վերջը Թաղապետութեան Դ. շրջանակի (Պէշիքթաշ) պաշտօնեայք 8099 օխա պակաս կշռող և խմոր հաց գրաւեր ու աղքատաց բաժներ են.

—Լէմնոս կղզւոյն մէջ չորս օր շարունակ տեղացած յորդառատ անձրևներէն ու ծագած փոթորիկէն 14 տուներ փլեր են, սակայն մարդու կորուստ չէ պատահեր.

—Երէկ առաւօտ Շիրքէթի 39 Թիւ շոգենաւուն Մէմուրը, քամարաներէն միոյն պատուհանը բանալու համար աշխատած պահուն, պատուհանը յանկարծ իջնելով, մատները ճմլուեր է. Շոգենաւուն մէջ գտնուող բժիշկ մը անմիջապէս հարկ եղած դարմաններն ըրեր է.

—Օսմ. կայս. Պանքայի ընդհանուր տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընդի սեպհական գրասենեակի առագաստանաւուն մէջ Վինչ կոչուած մեքենայի երկաթը Մանոյ անուն նաւաստիի մը գլուխն իյնալով վիրաւորեց.

—Ռուսական դեսպանատան երկրորդ թարգման Պ. Մաքսիմոֆ, որ դեսպան Պ. Նէլիտոֆի հետ Լիվատիա գնացած էր, երէկ մայրաքաղաք դարձաւ.

—Երէկ Օտեսայէն մայրաքաղաք եկան 30 հրեայ գաղթականք, որք ի Ղալաթիա վարձուած տուներու մէջ հաստատուեցան.

—Դամասկոսի Աքեար գաւառակին շըրջակայ Մէսատորյէ գիւղին մէջ հրդեհ ծագելով կին մը ու մէկ քանի տղաքներ բոցերու մէջ մնալով այրեր են.

—Նոյեմբեր 2ին Քիօսի մէջ երկու անգամ երկրաշարժի սաստիկ ցնցումներ զգացուեր են, սակայն ո և է վնաս չէ պատահած.

—Լոնտոնի ամերիկեան դեսպան Պ. Ռօպէրթ Լինքըլն մայրաքաղաքս հասաւ երէկ.

—Սամսոնի հեռագրատան գլխաւոր պաշտօնեայ Միհրան էֆ. Քիւրքճեան, որ ժամանակէ մը հետէ արձակուրդով մայրաքաղաքս կը գտնուէր անձնական տկարութիւնը դարմանելու համար, Տիրաձօի հեռագրատան և Թղթատարատան տնօրէն կարգուած է. Քիւրքճեան էֆ. մի քանի ամիս դժնդակ հիւանդութեամբ մը անկողնոյ ծառայելէ յետոյ՝ սակաւ ինչ ապաքինած ըլլալով, այսօր կը մեկնի մայրաքաղաքէս իւր նոր պաշտօնատեղին ուղեւորելու համար.

—Իտալական դեսպանատան Սէզի պաշտօնակ շոգենաւը շաբաթ օր Սեւ ծով ուղեւորեր է Իտալիոյ ծովային նախարարութեան հրամանաւ, մէկ քանի տեղեկութիւններ առնելու համար իտալական կաբոտաժ շոգենաւուն վրայ. Կը յիշուի թէ ամիս մը առաջ այս նաւ Օտեսայէն ճամբայ ելած էր Իտալիոյ համար ցորեն բեռցած. Վերջին անգամ Ֆրանսական նաւու մը կողմէ տեսնուած էր Վոսփորի բերնէն 150 մղոն հեռի. Անկից ի վեր լուր չէ առնուած Կոբօտաժին վրայ.

—Սերեզէն կը գրեն առ Մէնէքսէ Թէ Սիտերի Փափազօղլու, քսան և հինգ օր առեւանգուած մնալէ ետք, 600 օսմ. ոսկիի փրկանքի փոխարէն՝ ազատ Թողուեր է աւազակաց կողմէ.

—Երէկ, Պըզգուլէի առջեւ երկու յոյն ձկնորսներ ձուկ որսալու պահուն կռուի բռնուեցան և երկուքն ալ ծովն ինկան, սակայն մօտը գտնուող ուրիշ նաւակներ օգնութեան փութալով երկուքն ալ ազատեցին.

—Նախընթաց գիշեր Ղալաթիայէն Բերա գնացող Թրամուէյի կառքի մը մէջ երեք ուղեւորներ՝ կառքէն իրարմէ առաջ իջնելու համար զիրար հրմշտկելով կռուի բռնուեցան և երեքն ալ վիրաւորուեցան. Ոստիկանք վրայ հասնելով երեքն ալ ձերբակալեցին.

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

Այս գիշեր, դեսպանական երեկոյթ.
Պիտի ներկայացուի
ՄԻՍ ՀԵԼԻԷԹ (MISS HELYETT)

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ, 30 Նոյեմ.— Կայսերական գերդաստանէն Հանրիկ արքեդուքսն երէկ առաւօտ մեռաւ.

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԿ, 30.—Ռուսիոյ կայսրն ու կայսրուհին երէկ Կաչինա դարձան.

ՓՈՑՏԱՄ, 29.—Տանիմարքայի Թագաւորը միջօրէին աստ հասաւ. Կայարանին մէջ ընդ առաջ ելաւ կայսրն՝ պատուակալ հետևորդօք. Համակրալից ողջոյններէ ետք, Նոյին Վեհափառութիւնք պալատ գացին ուր չքեղ ընդունելութիւն մը տեղի ունեցաւ. Ապա Թագաւորն այցելութիւն տուաւ կայսրուհւոյն՝ նորակառոյց պալատան մէջ. Ցետ ընթրեաց, կայսրն ու Թագաւորը կառքով պտոյտ մը ըրին. Ժամը 7ին 100 անձանց սեղան մը տրուեցաւ. Տասնուկէսին Թագաւորը մեկնեցաւ.

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 19 Նոյեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
3 ամիս Լոնտրայի վրայ		109 3/4
3 » Բարիզի »		22 95
Օսմանեան Քօնսօլիտէ		
Երէկ երեկոյ գոց. [Միաց. Դ. Սէրի]		18 34
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	18 34 1/2
Կէս օրին	»	18 34 1/2
Թահվիլաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ		69 28
» » ժամ 3ին		69 37
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ		
Փոխառութիւն	Ա. Սէրի	40 3/4
»	Բ.	23 1/8
»	Գ.	18 34 1/2
ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ		
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	4 07
Գրէտի Ժէնէրալ	»	8
Պանք տը Գօնս	»	4 30
Սօս. Շանժ. է վալէօր	»	4 20
Ռէժի	»	14 32
Թրամվէյ	»	575
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	58 7/8
Բաժնեթուղթ Լավիոմ Գ. Կ.		126
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Օսմանեան ոսկի	Ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 30
Անգլիական ոսկի	»	110 15
Մարք [Գերմանական ոսկի]	»	106 30
Իմփէրիալ	»	90
Ֆիորին	»	51 15
Ռուսկ Թղթադրամ	»	9 50
Մէճ. արծաթ [տարբ.]	»	107 07
Մանր արծաթ	»	102
Մէճիտիէ	»	97 20
[illegible]	»	21
Տոկոս Ղալաթիոյ Սախարանի	»	7

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ԲԱՐԻԶ, 30 Նոյմ., ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95 05
» » 4 1/2 %	104 22
Օսմանեան Քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	17 17
» երկաթուղի	57 87
» Րէժիի բաժնեթուղթք	333 75
Պանք Օթօման	525 62
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	— —
Գրէտի Լիոնէ	777 15
Իտալական Ռանթ 5 %	88 35
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	406 25
Եգիպտական միացեալ	473 12
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	423 12
Օսմանիէ (Օսմանեան քօնսօլիտէ)	323 12
Չեք Լոնտրայի վրայ	25 22
ԼՈՆՏՈՆ, 30.— ժամ 5 վայր. 50 երեկոյ	
Անգլ. քօնսօլիտէ	94 93
Օսմ. » Սէրի Դ.	17 06
» » » Ա.	40 3/4
» » » Բ.	23 1/8
» » » Գ.	17 06
Փոխառութիւն 1877	— —
Պանք Օթօման	11
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	93 3/4
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	87 3/4
Տօմանիալ (փոխառ. Ռոչիլտ)	103 25
Ռուսական 1890	91 81
Այտընի երկաթուղի	21 1/2
Գասապայի երկաթուղի	15 1/2
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 450
ՎԻԷՆՆԱ, 30.— ժամ— վայր.—	
Օսմանեան երկաթուղի	27 50
» Րէժիի բաժնեթուղթք	153
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	118 10
» Փարիզի »	46 67
ՊԵՐԼԻՆ, 30.— ժամ— վայր.—	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 215
» Փարիզի »	81 35
Ռուսլ Թղթադրամ	193
Օսմանեան երկաթուղի	58
Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	17 10
Օսմ. Ռէժի	165

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 30 — ժ. 11 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95 25
Օսմանեան քօնսօլիտէ Դ.	17 20
Օսմանեան երկաթուղի	59
Օսմ. Րէժի	334 37 1/2
Բրիօրիթէ Թիւրք	406 25
Օսմ. Մաքս. արժեթուղթ	424 37 1/2
Պանք Օթօման	527 50

ՆԱՄԱԿ ԵԳԻՊՏՈՍԷ

ԳԱՀԻՐԷ, 12|24 Նոյեմ.

Եգիպտոսի Հայոց Գաւառ. Ընդհ. Ժողովն իւր ԻԴ. Նիստն ըրաւ ամսոյս 10|22ին ընդ նախագահութեամբ վիճակիս առաջնորդ Գեր. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետի. Սոյն նստի օրակարգն էր խօսք առաջնորդին առ ժողովական դիւան. Ն. Գերապատուութիւն իւր խօսքն արտասանեց գրաւորապէս. պարունակած գեղեցիկ իմաստներուն եւ խորհրդածութեանց ու դիտողութեանց համար թէեւ կարժէր ամբողջ խօսքն հրատարակութեան տալ յազգային լրագիրս, սակայն կը բաւականանամք անոր մի համառօտ քաղուածն ներկայել ազնիւ ընթերցողաց Արեւելքի.

Ի սկզբան խօսքին, Գեր. Իւթիւճեան Հայրն յայտարարեց թէ փափաքելի էր իրեն աւելի կանուխ գումարեալ տեսնել այս ժողով պատկառելի, սակայն դիպեալ խնդրոց կարգադրութիւնք և անձնական անհանգստութիւն արգելք եղան. Ապա անհուն գոհունակութիւն մատոյց առ Տէր Աստուած, որ «յաճախ անարգները կ'ընտրէ ի գործ ծառայութեան եկեղեցւոյ, քանզի այնպէս հաճոյ կը թուի իրեն». շնորհակալութիւն յայտնեց ժողովոյ իւր՝ վիճակիս առաջնորդական աթոռին անարգամեծար ընտրութեանն համար. Ըսաւ թէ «ինք երբէք պաշտօնի հետամուտ եղած չէ, սակայն առաջարկուած պաշտօններն ալ ընդունած է միշտ», Ն. Գերապատուութիւն համառօտակի յիշեց այն պաշտօններն, զոր վարած է ի Կ. Պոլիս, ի Րումանիա և ի Կարին, «բայց երբ վերջապէս տեսայ որ Գահիրէ և Աղեքսանդրիա միաբանութեամբ կը հրաւիրէին զմեզ սիրայօժար խոնարհեցայ և փութացի գալ և անցնիլ ի գլուխ պաշտօնիս»: Ակնարկելով յԱղեքսանդրիա և ի Գահիրէ իրեն եղած մեծարանաց և պատուոյ «տարակոյս չկայ թէ ըսաւ ամենայն պատիւ և մեծարանք կը վերաբերին Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ՝ որոյ մի խոնարհ պաշտօնեայն է ձեր առաջնորդն»

«Ձեռնարկելով մեր պաշտօնին՝ ամենէն առաջ աչքիս զարկաւ իմ պատուական նախորդիս Գերաշնորհ Տ. Մատթէոս Ս. Արքեպիսկոպոս Իզմիրլեանի գեղեցիկ արդիւնքներն». Ցետ թուելոյ Տ. Մատթէոս Սրբազանի պաշտօնավարութեան գործերն և յայտարարելոյ թէ արդէն համակրական պաշտօնագրով մը շնորհակալութիւն յայտնած է առ Ն. Սրբազնութիւն, յարեց թէ Գեր. Իզմիրլեան Սրբազան յԵգիպտոս միջեւ ցարդ պաշտօնավարող առաջնորդաց շարքին մէջ առաջին տեղին կը գրաւէ իւր արդիւնաւոր ծառայութեամբք. — Պէտք չէ կարծել սակայն, թէ ամեն ինչ աւարտեալ և ի գլուխ ելեալ է և այլ եւս չեն մնացած ուրիշ գործելիք ծառայութիւններ.—Եղածովն բաւականանալ—մտածել՝ չէ նշան առաւել եւս յառաջադիմութեան եւ հարստութեան, զի եղածն տակաւ առ տակաւ կրնայ պակսիլ և հետզհետէ փճանալ՝ երբ մանաւանդ պակսին հոգածու ձեռքեր իւր վրայէն. Մեր պարտքն է գտնուածներու համար պահպանութեան հոգ և խնամ տանիլ և ամեն ջանք ի կիր արկանել եւս քան զեւս բարգաւաճեցնելու համար:»

«Ուստի պարտինք մեր խիստ հոգածութեանց առարկայ ընել նախ՝ եկեղեցւոյ պայծառութեան եւ բարեզարդութեան խնդիրն, երկրորդ երկսեռ վարժարանաց բարեկարգութեան խնդիրն. — Երկսեռ վարժարանք՝ եկեղեցւոյ երկու թեւերն են, այս թեւեր որքան զօրաւոր լինին՝ այնքան բարձր թռիչ կ'առնուն և իրենց հետ կը բարձրացնեն զեկեղեցին և զազգն»: Ն. Գերապատուութիւն ակնարկելով վարժարանի վիճակին կ'ըսէ, «տղայոց մեծ մասի վատառողջութիւնը, աշակերտաց բացակայութեանց թուոյն տարօրինակութիւնը՝ որպէս զարմանօք տեսայ վարժարանաց տումարներուն մէջ, տարաժամ հաւաքումներ, ծնողաց կարգ կանոնի հնազանդելու չկամութիւնն, մայրենի լեզուի անհմտութիւնն և գործածելու համար կարեւորութիւն չտրուիլն տանց մէջ և այլն, այնպիսի ցաւալի պատճառներ են ասոնք՝ որ արգելք եղած են բաղձացեալ յառաջդիմութեան.—Երանի թէ Գահիրէ և Աղեքսանդրիա այլ եւս սթափելով միանային և ձեռնարկէին ազգ. գիշերօթիկ վարժարանի մը հաստատութեան, որ միայն կըրնայ լիովին պսակել դաստիարակութեան համար ազգին տածած բաղձանքն՝ որուն համար տարակոյս չ'ունիմ. Վերջապէս ամեն ջանք ի գործ դնելու է որ և է եղանակաւ բարձրացնելու համար վարժարաններն իրենց ունեցած վիճակէն. Կան ուրիշ ուշադրութեան արժանի խնդիրներ, սակայն ժամանակ և փորձառութիւն աւելի զգալի իմն եղանակաւ ի յայտ կըրնան բերել»: Ն. Գերապատուութիւն ապա դիտել կուտայ թէ «Եկեղեցի, առաջնորդարան և վարժարանք խիստ անյարմար միջավայրերու մէջ կը գտնուին». Եւ առ այժմ միայն առաջնորդարանի համար կըսէ. «կարելի չէ՞ արդեօք բարեփոխում մը մտածել, քանի որ փորձերով հաստատուած է թէ նորա գրեթ խիստ անյարմարութիւնն խապառ աննպաստ է առողջաբանական կանոնաց՝ մանաւանդ փակեալ կեանք վարողի մը համար»:

Ն. Գերապատուութիւն ապա կը բացատրէ թէ՝ ինչ գեղեցիկ արդիւնքներ կը ծնին միաբան գործակցութեամբ պաշտօնական մարմնոց և ժողովրդեան՝ որոց ի գլուխ կը փայլին Եգիպտոսի բարձրաստիճան ազգայինք, եւ յորդոր կը կարդայ ի բաց թողուլ կուսակցութիւններն և երկպառակութիւններն.

Բանախօսութեան վերջաբանն է. «Արդ, Տեարք Երեսփոխանք, վերջ տալ ուզելով խօսքիս կը յայտարարեմ թէ առ ի չգոյէ այլոց քահանայից՝ բաց ի Արժ. Տ. Կարապետ եւ Տ. Մամբրէ հարց՝ յիշեալները պէտք է նկատենք և հաստատենք իբր բնական անդամ Կրօնական Ժողովոյ»:

«Քաղաքական Ժողովն որչափ որ ժամանակը լրացեալ լինելով կուզէր ձեռնթափ լինել, միջոց մը ևս պիտի աջակցի մեզ ըստ առաջարկութեան Ժողովոյդ Վսեմ. ատենապետ փաշայի և արդէն կը շարունակեն իրենց նիստերն օրինաւորութեամբ:

«Իմ պաշտօնավարութեանս ծրագիրն ալ, Տեարք երեսփոխանք, նշմարեցիք անշուշտ մեր առաջին հովուական քարոզին մէջ յեկեղեցւոջ և մեր սոյն բանախօսութեան մէջ. սակայն աւելի բացայայտ պարզեմ մի քանի խօսքով. այն է թէ՝ աստ ի Գահիրէ եւ թէ յԱղեքսանդրիա աշխատիլ վասն փառաց և պայծառութեան սուրբ Եկեղեցւոյ. Հոգածու լինել վարժարանաց բարեկարգութեան, Նախանձախնդիր ազգային սեպհականութեանց պահպանութեան եւ բարգաւաճման. Հոգատար լինել ժառանգական եւ յարաբերական խնդրոց օրինաւոր և բարւոք կարգադրութեան և տնօրէնութեան. Եթէ, Տէր մի արասցէ, երբէք յերեւան գան կուսակցական ոգիք, զորս չուզեմ մըտաբերել իսկ, ամեն կուսակցութենէ խիստ գեր ի վերոյ և բարձր ունել միշտ անձս եւ պաշտօնս՝ որպէս վայել է. Ո՛ր և իցէ պարագայի մէջ չներել բնաւ որ այլ և այլ նկատումներու զոհ երթայ առաջնորդական աթոռոյ պատիւն՝ որ պատիւն է հայկական եկեղեցւոյ. Պատուել եւ պաշտպանել իրենց պաշտօնի մէջ խըղճմիտ ծառայութեամբ արժանաւոր հանդիսացող ազգին պաշտօնեայներն և աներժաններու համար տնօրինել զարժանն. Վերջապէս իբրեւ հայր անաչառութեամբ վարուիլ յամենայնի զնետ երթալով միայն ուղղութեան և արդարութեան և, իբրեւ հովիւ, թէ՝ աստ և թէ յԱղեքսանդրիա արածել զհօտ Քրիստոսի Աւետարանի քաղցր և ոգեպարար վարդապետութեանց եւ պատուիրանաց մէջ՝ որք նպատակ ունին միայն Աստուածսիրութիւն և ընկերսիրութիւն.

«Այս ընթացիս շարունակութեան կամ այս ծրագրիս գործածութեան մէջ, Տեարք Երեսփոխանք, պիտի կարօտիմ անշուշտ Պատկառելի Ժողովոյդ և վարչութեանց օժանդակութեան. այլ ընդհանրապէս կը կարօտիմ ամենուդ և համայն սիրելի ժողովրդեանս աղօթից օժանդակութեան:

«Կը մաղթեմ ջերմեռանդն սրտիւ որ Տէր Աստուած զօրութեանց, կարողութիւն շնորհէ մեզ ամենեցունցս, եւ շնորհէ՝ որպէս զի բարւոք ծառայեմք ի փառս Հայաստանեայցս առաքելական ուղղափառ Սուրբ Եկեղեցւոյ և ի պարծանս Ազգիս»:

Ժողովն խորին շնորհակալութիւն յայտնեց Ն. Գերապատուութեան, որ հաճեցաւ յանձին իւր կատարուած ընտրութիւնն ընդունիլ և խոստացաւ աջակից և գործակից գտնուիլ Նորին Գերապատուութեան և միանգամայն գաւառիս վարչութեան Կրօնական եւ Քաղաքական Ժողովոց մասին Նորին Գերապատուութեան վերոյիշեալ յայտարարութիւնքն ընդունեց եւ ըստ այնմ որոշեց.

Ցետ այսր ամենայնի Ժողովական տեարց միոյն դիտողութեան վրայ՝ խորհրդակցութիւն եղաւ ընդհանուր Ժողովոյ պաշտօնավարութեան տեւողութեան մասին. այս խորհրդակցութեան մէջ ի նկատի հանուեցան Ժողովոյ Նախկին Նստի մը մէջ տրուած մէկ որոշումն և կարգադրեցան նախորդ առաջնորդ Գեր. Տ. Մատթէոս Ս. Եպիսկոպոսի, Պատրիարքարան և Գաւառ. Պատկ. Ընդհ. Ժողովոյ ատենապետ Վսեմ. Տիգրան փաշայի միջեւ փոխանակեալ Թղթակցութիւնք. այս ամենէն յայտնի եղաւ թէ Ն. Սրբազնութիւն Եգիպտոսի թեմին բացառիկ վիճակին պատճառաւ բացարձակապէս անկարելի գտած է Սահմանադրութեան տառին ամբողջակի գործադրութիւնը և հետեւաբար հարկ տեսած է Եգիպտոսի թեմին համար յատուկ հրահանգ մը, որ հիմը լինի գաւառական Ազգ. Սահմանադրութիւնը. Ն. Գերապատուութիւն պատրաստած իսկ է այս տեսակ հրահանգի մը ծրագիրն և մատուցած Ազգ. Պատրիարքարանի, որ ընդունած է զայն վաւերելու սկզբունքն. Նոյնէն օրինակ մ'ևս յանձնուած է Գաւառ. Պատկ. Ընդհ. Ժողովոյ Վսեմ. ատենապետին. Ն. Գերապատուութիւն Նախորդ առաջնորդն քանիցս մանրամասնօրէն տեղեկագրած է ի Պատրիարքարան տեղւոյս ազգային ժողովոց կացութիւնը և Պատրիարքարանը Եգիպտոսի բացառիկ հանգամանաց առջեւ համակարծիք գտնուած է Ն. Գերապատուութեան, և նկատելով որ այլով իմն եղանակաւ գործել կարելի չէ յԵգիպտոս, արտօնած է իրաց արդի վիճակին շարունակումը. Այս իսկ պատճառաւ ի մէջ այլոց, տեղի ունեցած չէ ցարդ 1884 ին կազմեալ Գաւառ. Ընդհ. Ժողովոյ անդամոց մէկ հինգերորդին փոփոխումն և սա պիտի պաշտօնավարէ ցվաւերացումն նոյն հրահանգի, հետեւաբար Ժողովն որոշեց որ սոյն հրահանգի ուսումնասիրութեան և վաւերացման գործին ստիպողութիւն տրուի.

Սոյն հրահանգը կանոնաւորած է ազգ. վարչական մարմնոց ձեւը, ճըշդած է ընտրողութեան և ընտրելիութեան պայմանները, ամրապնդած է Եգիպտոսի վիճակին ընդ ազգ. կեդր. վարչութեան ունենալիք յարաբերութիւններն, որոշած է առաջնորդին և վարչական մարմնոց պատասխանատուութեան չափը, երաշխաւորած է առաջնորդին եկեղեցականապէս ունեցած իրաւանց պահպանումը, պարտաւորած է համարատուութիւն եւ ապահոված համարառութիւնն, ապահոված է նաեւ ժողովրդեան ընտրական իրաւունքները.

ԼԱՆՕԼԻՆ
ՔՐԷՄ ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ
ԼԱՆՕԼԻՆ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ այրուածոց կեղեքուածներու.
ԳԵՐԱԶԱՆՑ մորթի պահպանման համար, մանաւանդ մանուկներու մասին, և գոյնի պահպանման.
ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ մորթի հիւանդութեանց և ընդդէմ արիւներթութեանց.
Կը վաճառուի ամեն դեղարաններու եւ դեղօրէից ու անուշահոտութեանց մթերանոցներու մէջ.
Գործակալ և ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս
Մ. Ս. ՖՐԷՕՑԼԻԽ
Կալաթա, Մերթեպանի փողոց, Գրնաճեան խան.

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔ
ԿԱՄ
ՕՐԻՆԱԳԻՐՔ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆ
Հայագէտ Տիմիթրիոս էֆէնտի Զօլաքիտիս՝ աշխատակցութեամբ ձեռնհաս օրէնսգէտի մը՝ այս անգամ սկսած է յունականէն ի հայ թարգմանել, և ճոխ բացատրութիւններով ի լոյս ընծայել յիշեալ վերնագրով յոյժ կարեւոր օրինագիրքը.
Տպագրութիւնը սկսած է արդէն.
Բաժանորդագինն է 40 ղրշ. որոյ 20ը կանխիկ և մնացեալը՝ ընտիր կերպով կազմեալ գիրքը յանձնուելէ վերջ վճարելի.
Բաժանորդագրութիւնք կընդունուին Լրագրոյս խմբագրատունը.

ԴԱՍԱԳՐԵԱՆՔ ՎԱՒԵՐԱՑԵԱԼՔ
Ց'ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՐԴՈՑ
ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ
1. ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. Բնական, Քաղաքական եւ Առեւտրական՝ ի պէտս Ազգ. Բարձրագոյն Վարժարանաց. Գին 6.
2. ՀԱՄԱՌՕՏ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. ի պէտս Ազգ. Նախակրթական Վարժարանաց. Գին 4 1/2.
3. ՀԱՄԱՌՕՏ ՕՍՄ. ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ. ի պէտս Ազգ. Նախակրթական Վարժարանաց. Գին 100 փարա.
Կը գտնուին ամեն գրավաճառաց քով. Մեծաքանակ գնողաց գոհացուցիչ զեղչ.

Աչղաղեան շոգենաւը, նաւապետ Բարքըր, աստ հասաւ.
Գործակալ Աչըղաղեան շոգ. ընկ.
ԷՏ. ԼԱՖՈՆՏԷՆ

ԻԼԱՆ
ԽԱԶԻՆԷԼԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ
Քարտիֆ վէ Նիւքասըլ մատէն քէօմիւրի իլէ աեռդ գապը վէ ֆէս բիւսկիւլին գարարը գաթիսի իչպու Թէշրինի սանինին եիրմինճի չարշէնպիհ կիւնիւ վիրիլէճէկինտէն, իթասընա թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզքիւրտէ սաաթ պիրտան նիհաեէթ տօգուզա գատար Խազինէի Խասսաի Շահանէէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր.
16 Թէշրինի սանի 307 2—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ — **ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ**

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,439,944
ՀԱՍՈՅԹ 1890 ՏԱՐՒՈՅ 2,488,197

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,975,500
ՀԱՍՈՅԹ 1890 ՏԱՐՒՈՅ 1,048,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի փոխադարձ ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած ընդարձակ դիւրութեանց մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ֆօնտին համար մինչև ցարդ տուած են աւելի քան 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 22 և 22 ^կ^ սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ՄԻՍԻՍ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ
ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԱԶ. ՆՈՐՈԳԻՉԸ
(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ճերմակ ընկած մազերուն գոյն, փերնիճ ու գեղ կուտայ։ Կը նորոգէ անոր կեանքը, ոյժը և աճումը։ Գլխու թեփը շուտ մը աներևոյթ կ'ընէ։ Իր անուշ հոտը առատ է ու հեշտալի։

"Մէկ շիշը կը բաւէ։" Այդ փորձը ունեցան ամէնքը որոնց մոխրագունած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան, Կերկ չէ, և ամենևին զեան մը չըներ։ Թէ որ կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը ստացիր Միսիս Ս. Ա. Ալլէնի Աշխարհահռչակ Մազի Նորոգիչին. (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Կը վաճառուի ամէն սափրիչներու, անուշ բաղադրողներու և անգլիացի դեղագործներու քով։

Մեծաքանակ վաճառում Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը Եէնիճամի փողոց Թ. 18 և ի Ղալաթիա Եիւքսէք քալտըրըմ Նամօն Թարուանայի քով։

Փոքրաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը կամուրջի դիմաց Թիւ 17. և ի Բէրա Մեծ փողոց Թիւ 433, Իպիսքօփոս հաստատութեանց վաճառատունը։ 2218

ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ

ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԻՆԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՀԱՄԱՅՆ ԵՒՐՈՊ. ԹՈՒՐՔԻՈՅ, ԱՍԻԱԿԱՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

ՖՐԱԹԷԼԼԻ ԿՈՂՏԷՆՊԵՐԿ
Առևտրական Ծնունդ Նեչիե

Այս վաճառատունը կը յանձնարարուի հասարակութեան և ամէն ... ն կրնայ դիմադրել իր կերպասներուն ընտիր յատկութեամբը, պատրաստութեան տոկունութեամբը, ինչպէս նաև հանդերձին գեղեցիկ կտրուածքովը։

ԳԼԽԱՒՈՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑՔ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ
Թիւնէլի քով Թիւ 2, եւ Քարաքէօյի կամուրջին գլուխը Թիւ 28
ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՔ

Հալէպ	Փիլիպէ	Քիոս	Տրիպոլիս (Սուրիական)
Քավալա	Բուր-Սայիտ	Թարսուս	Եաֆա
Ռուսճուք	Սելանիկ	Ատանա	Աքեա
Զմիւռնիա	Սամսոն	Պէրութ	Աղեքսանդրիա
Վառնա	Մերսին	Դամասկոս	Գահիրէ ևն. ևն.
Պուրկաս			

ՀԱԶԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՈՉԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բօուէլ կ'ընդունի այն անձինքներէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

ԻՆՔՆԱԲՈՒԽ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Տիկին Մարի Ռօզ հռչակաւոր երգչուհին, սապէս կը գրէ. «4 Յունուար 1890 - Սիւտէնհամ. Կը հարցունէք թէ ինչպէս զերծ մնացի ինֆլուէնցայէն, թէ որպիսի դարմանիքով կրցայ այնքան փայլուն վիճակի մէջ պահել ձայնս։ Ըսեմ. միմիայն գործածութեամբ Բօուէլի «Պալսամ օֆ Անիզիտ» կոչուած դեղով։ Այս հաճելի դեղին կանոնաւոր գործածման կը վերագրեմ ձմրան դաժան եղանակին յառաջ եկած զանազան հիւանդութիւններէ զերծ մնալս, որով կրցայ ի գերեւ չի հանել հասարակութեան յոյսերը. Գործածեցէք ուրեմն Բօուէլի այս սպեղանին. անհրաժեշտ պէտք բուժէ զձեզ։ Ձերդ ՄԱՌԻԱ ՌՕԶ ՄԷՊԸԼՍՆ»

Կը վաճառուի ամէն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին $^1/_2$ բէնի, 2 շիլին 3 բէնի և 11 շիլինի։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՕՄԱՍ ԲՕՈՒԷԼԻ, 4, Ալպիոն Բալէյս, Պլաքֆրիէրս րօտ, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով.
2214 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԴԱՐՈՒԱՆԱ
Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 և 97

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր դիւտ մը, բուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ նիւթի գործածութեան և կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒ

Բազկացեալ միայն տարրերէ. և խոտաբոյս նիւթէ։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյն կամ թանձր սևի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն ո'ր չափ գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ ...։ Պատուաւորներ. Իւր առաւելութիւնն է մազերուն ամենէն բնական երևոյթը տալ և ամենէն ուշադիր դիտողն ի զերեւ հանել, կը կասեցունէ հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրէ թեփէ կ'անհետացնէ և նոր այժ կուտայ մազային արմատներուն։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Սրուակին երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել ափսէի մը մէջ, յետոյ բարակ սպունգով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած սանտրով մը թեթև կերպով մազերուն վրայ անցունել դայն, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչև որ հեղուկը ցամքի։ Բոլոր մազերը մէկ չըլլալով, օրն մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամը բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թուխ կ'ըլլայ։ Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն ատրիններով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկէն գործածել։ Նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքին և պեխերուն համար։ Պէտք կայ գլուխը լուալ գործողութենէն առաջ կամ ետքը։ Միայն դեմքն և ձեռները լուալ առ ի զգուշութիւն։

Ծան. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէն ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը ալքօլով. ապա ջիռեան քսելու է այդ ներկին մէջ թեթևապէս թրջած սպունգ մը, և ուզուած արդիւնքն յառաջ կուգայ անմիջապէս։

ԱՆԳԼԻԱՑԻՆԵՐԷՆ ՀԻՒՍՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԷՏՄՈՒՆՏ ԴԱՐՈՒԱՆԱ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վոյվոտա պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 2214

ՖԱՆԷԼԱՅԻ ՀԻՒՍԱՐԱՆ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՍԼԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Ի Մահմուտ փաշա, Քիւրքի խան, Թիւ 26 եւ 15, եւ Պահճէ-Գաբու, Մաքսատան կարգ. Թիւ 44 Թօհաֆճըէի վաճառատունը.

Թէ՛ մեծ և թէ՛ փոքր քանակութեամբ՝ արանց, կանանց և տղայոց համար՝ անխառն բրդէ, մանածէ, եւայլն, ուզուած թանձրութեամբ և ուզուած չափով յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին ու պատրաստ կը ծախուին ֆանէլա շապիկներ, վարտիքներ, միսոցուներ, եւայլն։ Մեր ապրանքները կը մրցին եւրոպականներուն հետ թէ՛ աժանութեամբ, թէ՛ դիմացկունութեամբ և թէ՛ իրենց նուրբ ճաշակով։ Ցածախորդք ամէն կերպիւ գոհ պիտի մնան։

ՑՕԴԱՑԱՒԸ ԵՒ ՄԻԶԱՆՑՔԻ ՔԱՐԸ
ՉԵՆ ԿՐՆԱՐ ԲՈՒԺԻԼ ԱՌԱՆՑ ԼԻԹԻՆԻ

Տ. ԼԸ ԲԷՏՐԻԷԼԼԻ ԼԻԹԻՆԻ Աղէ հատիկները, փոքր քանակութեամբ առնուելով, քիչ ատենուան մէջ կ'անհետացնեն աւազն եւ քարը (մեզին հետ մէկտեղ քշուող միւս անլուծելի նեխերն ալ)։ Ասով է որ այնչափ ազդեցիկ են վերոյիշանակեալ հիւանդութեանց դէմ։

ԼԸ ԲԷՏՐԻԷԼ ԵՒ ԸՆԿ. Ի Բարիզ եւ դեղատանց մէջ։

MERVEILLEUSE DÉCOUVERTE!
Plus d'ASTHME, Plus de SUFFOCATIONS
Les *Papiers*, les *Poudres*, les *Cigarettes*, à base de narcotiques, calment momentanément vos *souffrances épouvantables*, mais vous tuent *sûrement*.
ASTHMATIQUES!
Le SEUL CURATIF de l'ASTHME,
Le SEUL REMÈDE INOFFENSIF qui GUÉRIT, c'est la
LIQUEUR DE L'ÉTOILE
du Chimiste Lastes, perfectionnée et préparée par
Mario LECHAUX, Phn-Chte, 164, r. Ste-Catherine, BORDEAUX
Une intéressante Notice, contenant tous les renseignements sur la *médication* et de nombreuses attestations de son efficacité, est envoyée gratis et franco à tous ceux qui la demandent.
DÉTAIL: Dans toutes les bonnes Pharmacies.

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տաքթոր Այէրի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղէնից, է դաւանահամ և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճահճախառն վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդիւնքը ստոյգ գիտուն ամէն։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անվերջ մարկելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց ասանուններն տրուած է. ջերմն և սարսուռ, թազուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտ ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճահճախառն վայրերէ բուրեալ մահահոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծակտիկներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգաց համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ 22

COMP RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 18 30 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 19 1 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէանի ճամբով
Դշ. 20/2 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 20 2 Սուրհանդակ դէպի փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 21 3 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ագդ.—Նոյս 19/1, երեքշաբթի օրը կ'ալ էն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, պէյրութ, եաֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւուն։ 10

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ
Կ. ԽԱՉԻՐԵԱՆ ԵՒ Յ. ԽՕՃԱԴՈՒՐԵԱՆ ԸՆԿ.
Պահճէ—Գաբու, Ճէլալ պէյ խանի դրան կից, Թիւ 10

Զմեռուան առթիւ սոյն հանրածանօթ վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին Չինէ և Ճափոնէ ուղղակի հասած նոր բերք՝ զանազան տեսակ գերընտիր եւ ազնիւ ու անուշաբոյր ամէն ճաշակի յարմար։—Կաղանդի նուէրներու համար թէյով լեցուն Ճափոնական, Չինական եւ Հնդկական այլ և այլ մեծութեամբք եւ ձեւերով գեղակերտ եւ նկարազարդ տուփեր։—Ցածախորդաց գոհացում տալու համար բնաւ ջանք չը խնայուիր։—Յանձնարարութիւնք կը կատարուին փութով և ճշդութեամբ։—Գիները որոշ եւ խիստ չափաւոր։—Զի՛ք սակարկութիւն։

ՔԱՈՒՉՈՒԷ ՄՈՒՃԱԿ
(ԼԱՍԹԻՔ)

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ՌԻՊԸՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մեր յաճախորդներու փափագանաց համաձայն, մեր այս տարուան քաուչուէ մուճակներն, որք իրենց վրայ իբրեւ նշան կշիռ մը կը կրեն, խիստ ճաշակաւոր, նուրբ և հաստատուն շինուած են կտաւ բէյտով։

Պոլսոյ հրապարակին վրայ երկար ատենէ ի վեր ճանչցուած է թէ մեր քաուչուէ մուճակները կը գերազանցեն քան տարիէ ի վեր գործածուած բոլոր մուճակները։

Մեր մուճակներու ներքին կողմը կշիռ մը եւ արտաքին կողմն ալ առիւծի մը պատկերը դրոշմուած է իբրև նշան, կը վաճառուին ի Պոլիս Սուլթան Համամ ազբիւրի մօտ Սեպուհ աղա Տէմիրճեանի Թիւ 47 և 49 խանութն և բոլոր քաուչուէ մուճակ վաճառողներու քով. կեդրոնատեղին է ի Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Փօճամին Օղլու խան, Ճորճի Կիտրոլի Թիւ 13 մթերանոցը։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ
ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ
1891 Հոկտեմբեր 19 Շաբաթ օրէն սկսեալ մինչև Նոյեմբեր 19

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերքէն կամուրջ իջնող շոգենաւուց երթեւեկութիւնք

ժ. Լ. — Թ.

1 30 Եէնիմ. Մեզլ. Պեյ. Թարպ. Եէնիք. Պոյաճ. Ռ. Հիսար (Հիսարի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 38
2 15 Եէնիմ. Մեզարք. Պեյլերպ. Թարպ. Եէնիք. Պոյաճ. Ռ. Հիսար (Ռ. Հիսարի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 39
3 — Ռ. Ա. Գավաք Մեզլ. Պեյլ. Թարապ. Պէյքօզ անկից մինչ. Գանտըլ. անտի Ասիական եզերքի նաւամատոյցները հանդիպելով Օրթ. և Գանտըլլիի շոգ. պիտի հաղորդակցի. և ուր. օրերը Օրթ. գատ Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գզկ. Պեյ 18
3 20 Եէնիմ. Մեզարք. Պեյլերպ. Թարապ. Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար. Պեյքօզ. Պեյքօզի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի. ուրբաթ օրերը Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պեշիք. 40
4 30 Եէնիմ. Մեզար. Պեյլերպ. Թարպ. Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար. Պեյքօզ. Պեշիք. ի Պեյքօզ պիտի հաղորդակցի. ուր. օրերը Արնվ, Գուր. Օրթ. 38
6 — Եէնիմ. Մեզլ. Պեյլերպ. Թարպ. Եէնիք. Սթէնիա Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պեյքօզ Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պեշիկ. 34
7 — Եէնիմ. Մեզար. Պեյլերպ. Թարապ. Պէյքօզ Բաղչ. Եէնիք. Միրկ. Գանլըճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնավ. Չէնկէլք. Պէյլէր. Օրթաք. Գուզ. Պեշիք. Իւսկ. 23
8 — Ա. Եր. Գավաք Եէնիմ. Մեզար. Պեօք. Թարապ. Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Ռ. Հիսար Պեյքօզ Արնավ. Գուրչ. Օրթաք. Պեշիք. 21
10 — Մեզարք. Պեյ. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնավ. Օրթաք. Պեշ. 33

Եէնիքէօյէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

1 35 Եէնիք. Սթէնիա Պոյճ. Ռ. Հիսար Պեյքօզ Արնավ. Գուրչ. Օրթաք. Պեշիք. 19

Արնաւուտքէօյէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

1 30 Պեյքօզ Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պեշիք. 23
2 — Պեյքօզ Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պեշիք. 19
2 25 Ռ. Հիսար Պեյքօզ Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պեշիկ.
2 15 Օրթաք. էն ուղղ. կամրջ. [բացի ուր. է] 22
3 5 Ռ. Հիսար Պեյքօզ Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք 21
3 40 Պեյքօզ Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք. 22
4 35 Օրթաք. էն ուղղ. կամրջ. բացի ուր. 18
4 20 Պեյքօզ Արն. Գուր. Օրթ. Պեշ. բացի ուր. է 33
5 — Պեյքօզ Արնվ. Գուր. Օրթաք. Պեշիք Գաւ. (բացի ուր. է) 19
5 30 Պեյքօզ Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք. [բացի ուրբաթէ] 40
10 10 Միրկէօն ուղղ. կմրջ. բացի ուր. 38
11 10 Պեյքօզէն ուղղ. կամուրջ [բացի ուր. է] 23

Ասիական եզերքէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

1 30 Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. 34
1 30 Պէյքօզ Բաղչ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Օրթաք. (Գանտ. պիտի հղրդկցի.) (Ուրբաթները բացի Օրթաք. էն Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզգ. Պեշիք.) 22
2 — Պեյքօզ Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. Պեշիք. [բացի ուրբաթէ] 32
2 20 Պէյքօզ Բաղչ. Եէնիք. Չուպ. Գանլճ. Պոյճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզ. Իւսկ. Պեշիք. Գաւ. 1
2 45 Գանտ. Վանիք. Չէնկէլք. Պէյլէրպ. Գուզգ. Պեշիք. (ուրբ. օրերը 3 15) 34
3 40 Պէյքօզ Բաղչ. Չուպ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտ. Օրթ. (Գանտիլլիի շոգենաւուն կը հաղորդակցի. ուրբաթները բացի Օրթ. էն Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզգ. Պեշիք. պիտի հանդիպի) 18
3 30 Գան. Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գզկճ. Պեշիք. [բացի ուրբաթէ] 19
4 30 Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզգ. Իւսկ. (բացի ուրբաթէ) 39
4 45 Պէյքօզ Բաղչ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գզկ. Պեշ. 32
7 — Միրկ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթաք. Գուզգ. Պեշիք. Իւսկ. 1

9 — Պեյ. Թարպ. Պեյք. Բաղչ. Չուպ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ. 22
10 — Պէյքօզէն Բաղչ. Չուպ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտ. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Իւսկ. (բացի ուրբաթէ) 19
10 30 Չէնկէլքիւղէն ուղղակի կամուրջ (ուրբաթ օրերը Գանտիլլիէն) 33
11 — Գզկճք. էն ուղ. կամրջ. (բացի ուր. է) 21

(Բացի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

3 — Պեշիք. Օրթաք. Արնվ. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պեյլ. Եէնիմ. 33
3 30 Գավաք. Իւսկ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլճ. Միրկ. Եէնիք. Բաղչ. Պեյք. Թարապ. Պեյ. Մեզ. Եէնիմահալլէ 23
4 15 Պեշիք. Օրթ. Գուրչ. Արնվ. Պեյքօզ Ռ. Հիսար. Պոյաճ. Սթէն. Եէնիք. Թարպ. Պեյլերպ. Մեզարք. Եէնիմահ. 34
5 15 Իւսկ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլ. Չուպք. Միրկ. 1
6 — Գավաք. Պեշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պեյքօզ. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէյքօզ. Թարապ. Պեյլերպ. Մեզարք. Գավաքներ 21
7 — Պեշիք. Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ռ. Հիսար Պոյճ. Գանլ. Եէնիք. Թարպ. Պեյք. 22
8 30 Պեշիք. Օրթ. Արնավ. Պեյ. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Մեզար. Պեյ. 33
9 20 Պեշիք. Օրթաք. Գուրչ. Արնավ. Պեյքօզ Ռ. Հիսար Միրկ. [ուրբաթ օրերը Եէնիք. Թարպ. Պեյլեր. Մեզար. Եէնիմ.] 38
10 5 Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեյքօզ Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Եէնք. Թարպ. Պեյ. Մեզլ. Եէնիմահ. (ուրբ. ները 10ժ. 15ին ետքը) 40
10 45 Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Սթէն. Եէնիք. Թարպ. Պեյլերպ. Մեզար. Եէնիմ. (ուրբաթները չիկայ) 18
11 20 Եէնիք. Թարպ. Պեյ. Մեզլ. Եէնիմ. [ուրբաթները Պոյաճքէօյ] 38
11 35 Պե ... Միրկ. Սթէն. Եէն. 19

Կամուրջէն Արնաւուտքէօյ երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

3 5 Ուղղակի Պեյքօզ 22

3 35 Ուղղակի Պեյքօզ (բացի ուրբաթէ) 38
4 25 Ուղղակի Պեյքօզ [բացի ուր. օրերէ] 19
4 50 Ուղղակի Պեյքօզ [բացի ուրբաթէ] 40
10 30 Պեշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պեյքօզ (Ուրբաթ օրերը չիկայ) 23
11 15 Գավ. Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պեյքօզ Ռ. Հիսար. Պոյաճքը. 32
11 45 Պեշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պեյքօզ 21
12 — Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. 23

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

2 15 Ուղղակի Գանտիլ. Ուրբաթ օրերը Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Պեյքօզ 34
2 45 Չէնկ. Գանտլ. (բացի ուրբաթէ) 19
3 15 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպուք. Բաղչ. Պեյք. 32
3 50 Ուղղակի Գանտլ. (բացի Ուր. օրերէ) 39
5 45 Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտլ. Ա. Հիսար Գանլըճա. Չուպ. Բաղչ. պահճէ. Պէյքօզ [բացի ուրբաթէ] 19
9 45 Պեշիկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. (ուրբաթները 9 30ին Վանիքէօյ Գանտ.) 32
10 10 Պեշիկ. Գանտլ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաղչ. Պէյք. Թարպ. Մեզլ. Ռ. և Ա. Գաւաքներ 39
10 15 Գավ. Պեշիք. Իւսկ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Գուր. Արնվ. Գանտ. Ա. Ռ. Հիսար Գանլ. Միրկ. Եէնիք. Բաղչ. Պէյքօզ 1
10 40 Իւսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ) 21
10 50 Պեշիքթաշ Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վան. Գանտ. Պեյքօզ (Ուրբաթ օրերը Իւսկ. (Գանտիլլիէն Պէյքօզ գացող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 34
11 22 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպ. Բաղչ. Պէյքօզ (ուրբթ. Գուզկ.) 22
11 45 Գավ. Գուզ. Պէյլ. Չէն. Վանիք. Գնտլ. 33
12 — Իւսկ. Գուզ. (Բացի ուր. և շաբաթէ) 15

Առաւօտները Եէնիմահալլէէն ժամ 4 30 անցած և երեկոյները կամուրջէն ժամ 8 40ին Պէյքօզ Պէյքօզէն 10ին և կամուրջէն 8 30ին եւրոպական եզերք և 10ին Մեզարպ.էն և երեկոյները 10 40ին կամուրջէն Իւսկ. գացող շոգենաւք բնաւ չպիտի ընդունին։

Փոթորկալից օդերուն Սթէն. Մեզարպուրնու և Ռ. Գավաք շոգենաւ չպիտի հանդիպի։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
— —	8 — Պեշիք.	— —	6 25 Պեշիք
— —	8 ?? Լիման.	— —	7 10
— —	9 — Պեշիք.	— —	8 20 Պեշիք
1 30	9 30	— —	9 5
2 —	10 — Ֆերք.	1 50 Պեշիք.	9 50
2 30 Պեշիք	10 20	2 25	10 15
3 —	10 40 Պեշիք.	3 5 Լիման	10 30 Ֆերք.
3 30	11 — Գուզկ.	3 15	10 40 Գզ.
3 45 Ֆեր.	11 10 Ֆերք.	3 20 Պեշիք.	11 —
4 —	11 20	3 50	11 20 Ֆերք.
4 35	11 40	4 30 Ֆերքօթ	11 20 Պեշիք
5 5 Լիման.	12 5	4 45 Պեշիք.	11 50
5 30 Ֆերք.	— —	5 15 Լիման.	12 — Գզ.*
5 45	— —	5 40 Պեշիք	12 10
6 15	— —	6 15 Ֆերքօթ	— —
7 — Պեշիք.	— —		— —

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
— —	7 — Պեշիք	— —	6 25 Պեշիք.
— —	8 — Պեշիք	— —	7 10
— —	8 20 Լիման.	— —	8 20 Պեշիք.
— —	9 — Պեշիք	— —	9 5
1 45	9 30	1 45 Պեշիք.	9 45
2 35 Պեշիք.	10 — Ֆերք.	2 25	10 15
3 20	10 15	3 10 Պեշիք	10 30 Ֆերք.
3 45 Ֆերքօթ	10 40 Պեշիք	3 15 Լիման.	10 40
4 —	11 10 Ֆերք.	4 30 Ֆերքօթ	11 20 Ֆերք.
4 40	11 10	4 30 Պեշիք.	11 20 Պեշիք
5 30 Ֆերքօթ	11 40	5 15 Լիման.	11 40
5 15 Պեշիք	12 5	5 20 Պեշիք.	12 10
6 —	— —	6 15 Ֆերքօթ	— —

* Այս երթեւեկութիւնն ուրբաթ շաբաթ և ... օրերը տեղի չպիտի ունենայ։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

3 — Հարէմէն Սալաճագ (բացի կիրակիէ)
4 30 » » (բացի ուրբթէ)
10 40 » » (բացի ուր. և կիր. օրերէ)
11 25 » » (ուր. և կիր. ժ. 10 45ին)
2 30 կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բացի կիրակիէ)
4 — կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (Բացի ուրբթէ)
10 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (Բացի ուրբաթ և կիրակի օրերէ)
11 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (Կիրակի և ուրբաթ օրերը ժմ. 10 30 ին)։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՓԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
5 30 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10 » Գապաթաշ (Եէնի ճիւզի շոգենաւին հետ կը հաղորդակցի)
4 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
6 15 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 20 Գապաթաշէն Իւսկիւտար

Ծան.—Օդը մրրկալից եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։

Արտօնատէր Ս ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐԻՑ